ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Шаҳар ижтимоий-сиёсий газетаси

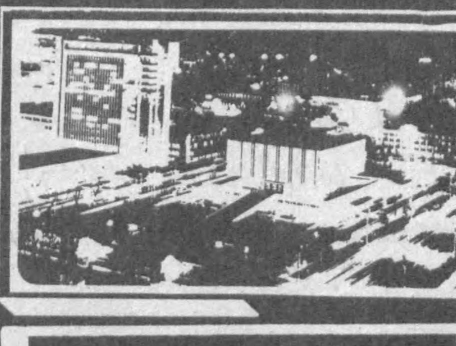

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 89 (8.824) ◆ 1996 йил ◆ 29 июль, душанба ◆ Сотувда эркин нархда

ЎЗБЕКИСТОН МУСТАҚИЛЛИГИНИНГ БЕШ ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

Туманлар йўқламаси: Собир Раҳимов

ЭСКИ ШАҲАРДАГИ БЕҚИЁС ЎЗГАРИШЛАР

Республикамиз мустақилликка эришгач, пойтахтимизнинг Собир Раҳимов туманида ҳам салмоқли ўзгаришлар рўй берди. Эски шаҳарда катта бунёдкорлик ишлари амалга оширилди. Бу хайрли ишлар Мустақиллигимизнинг беш йиллигига тайёргарлик кетаётган бугунги кунда айниқса кенг қулоч ёймоқда. Мухбиримизнинг туман ҳокими, Тошкент шаҳар кенгашининг депутати Комилжон ТОШПЎЛАТОВ билан суҳбати кейинги йилларда туман ҳаётида рўй берган ижтимоий ўзгаришларга бағишланди.

— Собир Раҳимов тумани пойтахтимиздаги энг катта ҳудудлардан бири ҳисобланади, — деб ҳикоя қилади Комилжон Жўраевич. — Унинг умумий майдони 3,45 минг гектарни ташкил этади. Бу ерда 263,1 мингдан ортиқ аҳоли яшайди. Ҳаммаси бўлиб 27 саноат корхонаси мавжуд. Улардан 18 таси мулкчиликнинг ҳиссадорлик усулини қабул қилган. Туманда 9 та транспорт корхонаси фаолият кўрсатмоқда. Ўтган йили 400 мингга яқин йўловчига хизмат кўрсатилди. Бундан ташқари 381 савдо, 111 умумий овқатланиш корхонаси аҳоли хизматида. 1995 йилда чакана савдо ҳажми 712,7 миллион сўмни, шу жумладан умумий овқатланиш корхоналари бўйича 36,7 миллион сўмни ташкил этди.

Ўтган йили ҳаммаси бўлиб аҳолига 181,6 миллион сўмлик пуллик хизмат кўрсатилди. Аввалги йилгига нисбатан анча кўп халқ истеъмол буюмлари ишлаб чиқарилди. Маҳаллий бюджетга тушган фойда ҳам бир мунча ошди. 85 миллион 297 минг сўмлик акциялар чиқарилди. 42 миллион 649 минг сўмлик акцияни сотишга эришилди.

Агар қилинган ишларга назар ташласак кейинги йилларда ижтимоий масалаларни ҳал қилиш, аҳоли турмуш шароитини яхшилаш борасида катта ишлар амалга оширилди, дейиш мумкин. Чунончи, туманимизнинг Эски шаҳар қисмида амалга оширилган ишлар беқиёсдир. Эски шаҳарни қайта қуриш, кўчалар барпо этиш бўйича мўлжалланган катта ҳажмдаги режалар бажарилди. Бу энг аввало туманимизда кўп йиллар давомида муаммо бўлиб келган йўл ва транспорт масаласини ҳал қилишда муҳим аҳамиятга эга бўлди. Аҳолига қулайлик яратиш борасидаги ишларимиз истиқлол ютуқларидан бири бўлди. Сағбон кўчасининг таъмирланиши кўп ўринли, қулай «Мерседес» автобуслари ва троллейбуслар қатновини йўлга қўйиш имконини берди. Мавжуд муҳандислик тармоқлари замон талаблари даражасида қайта қурилиб, кўпгина муаммолар бартараф этилди.

Бундан бир йил муқаддам Эски шаҳарда турар жой қурилиши кўпчилик учун муболағадек туюларди. Бугун эса Қорасарой ва Сағбон кўчаларида уч қаватли бинолар қад кўтармоқда. Уларни Мустақиллик куни арафасида ўз эгаларига топшириш учун барча куч ва имкониятлар сафарбар этиляпти. Форобий кўчасида ҳам уй-жой бинолари қурилиши бошлаб юборилди. Шу йилнинг ўтган ярим йили мобайнида Форобий кўчасининг биринчи навбати фойдаланишга топширилди. Ҳозирги кунда «Алпомиш» саройидан Эски Жўвагача қисмида қурилиш ишлари жадал суръатлар билан олиб борилмоқда.

Албатта бу улкан ишларни амалга ошириш учун жуда кўп муаммоларни ҳал этишга, янги-янги имкониятларни қидириб топишга тўғри келяпти. Халқимиз амалга оширилган ишлардан миннатдор бўляпти. Улар давлатимизнинг сиёсати инсон манфаатларига қаратилганлигини амалда ҳис этмоқдалар. Ҳозирнинг ўзида Сағбон, Қорасарой, Абдураҳмонов кўчаларида троллейбус маршрутлари очилди.

Вазирлар Маҳкамасининг 1994 йил 23 ноябрдаги қарорига биноан Тошкент шаҳар ҳокимининг ўтган йил 7 декабрда қабул қилган фармойиши асосида Чимбой, Қорасарой, Форобий кўчаларини кенгайтириш мобайнида кўпгина хонадонлар бузилди. Натижада 2000 га яқин хонадонга ер участкалари ва уй-жойлар хоҳишларига кўра ажратилди. Улардан 500 га яқин хонадонга ер участкаси берилди. 1,5 мингга яқин хонадон эса барча қулайликларга эга бўлган замонавий уй-жой биноларига кўчирилди. Бугунги кунда Қорасарой, Сағбон, Ҳусниддин Асомов, Ниёзов кўчалари бўйлаб троллейбус қатнови йўлга қўйилганлиги натижасида йўловчиларнинг Чилонзор туманига троллейбусда қатнаш имкониятлари туғилди. Тахтапул мавзесида 8 та беш қаватли уй-жой биноси қурилди. Форобий кўчасида 72 квартирали тўққиз қаватли, Беруний кўчасида эса 160 квартирали тўққиз қаватли уй-жойлар барпо этилди. Генерал Узоқов, Самарқанд Дарвоза кўчасида қурилган уй-жойларга эса Эски шаҳарликлар кўчирилди. Ҳеч қандай коммунал маиший шароитга эга бўлмаган кулбачаларда яшовчи оилалар барча қулайликларга эга бўлган замонавий уйларга кўчиб ўтганликлари уларни беҳад мамнун қилди.

(Давоми 2-бетда).

***СУРАТЛАРДА:** Эски шаҳарда қурилаётган коттежлар ва уй тўйлари ўтказилган бинолар.*

Рашид Галиев олган суратлар.

ҚУТЛУҒ БАЙРАМГА ПУХТА ҲОЗИРЛИК КЎРИЛМОҚДА

Вазирлар Маҳкамасида 26 июль куни Ўзбекистон мустақиллигининг беш йиллигини нишонлашга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш ташкилий қўмитасининг навбатдаги мажлиси бўлди. Уни республика Бош вазирининг биринчи ўринбосари, мазкур қўмита раиси И. Жўрабеков бошқарди.

Мажлисда мамлакатимиз пойтахти ҳамда жойларда истиқлол байрамига тайёргарликнинг бориши, қутлуғ сана муносабати билан фойдаланишга топшириш мўлжалланган иншоотларда амалга оширилаётган ишлар тўғрисидаги масалалар кўриб чиқилди. Бу ҳақда Тошкент шаҳар ҳокими К. Тўлаганов, «Тошкентуйжойинвестқурилиш» корпорацияси раиси Т. Зокиров, Тошкент шаҳар ҳокими ўринбосари Ш. Жалилов, «Маҳалла» хайрия жамғармаси раиси Ш. Темуров ва бошқалар сўзга чиқдилар.

Ўзбекистон мустақиллигининг аҳамиятини вақт ўтган сайин ҳар бир юртдошимиз тобора теран ҳис этмоқда. Айниқса, истиқлолнинг беш йиллиги нишонланаётган йилда унинг самаралари кўзга янада яққолроқ ташланаётир. Шу боис бутун республикамизда бу йил миллий байрамимизни муносиб кутиб олишга алоҳида тайёргарлик кўрилмоқда.

Ўзбекистон мустақиллигининг беш йиллиги асосий тантаналари, анъанага кўра, пойтахтимиз бош майдонида ўтказилади. Бугунги кунда Мустақиллик майдонида асосий саҳна қурилиши қизғин давом этмоқда. Майдонни безаш, байрамнинг бадиий қисмини тайёрлаш борасида ҳам талай тадбирлар амалга оширилди.

Мамлакатимизда тўйга тўёна тарзида 1 сентябрь арафасида янгидан-янги байрам иншоотларини ишга тушириш яхши анъанага айланиб қолди. Хусусан, Тошкент шаҳрининг ўзида ўттиздан зиёд йирик объект қурилиши якунланади. Бир неча бозорлар, маданий-маиший иншоотлар, гузар ва мактаблар шу куни тантанали равишда очилади. Кўчалар, хиёбон ва боғлар ободонлаштирилиб, пойтахтимизга янада чирой бахш этади.

Йиғилишда Тошкент шаҳрида, Бухоро, Самарқанд, Қашқадарё ва Хоразм вилоятларида республика мустақиллигининг беш йиллигига тайёргарлик ишларининг бориши ҳақида ўша вилоятлар ҳокимлари ўринбосарларининг ахборотлари тингланди.

Мажлисда республика Президентининг Давлат маслаҳатчиси Х. Жўраев, республика Бош вазирининг ўринбосарлари Д. Ғуломова, К. Раҳимов, С. Саидқосимов, Р. Юнусов, Б. Ҳамидов иштирок этди.

(ЎзА).

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ КЕНГАШИНИНГ ҚАРОРИ

Биринчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг олтинчи сессиясини чақириш тўғрисида

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши **ҚАРОР ҚИЛАДИ:**

Биринчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг олтинчи сессияси 1996 йил 29 август куни Тошкент шаҳрида чақирилсин.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Раиси **Э. ХАЛИЛОВ**

Тошкент шаҳри,
1996 йил 26 июль.

* * *

Олий Мажлис олтинчи сессияси муҳокамасига қуйидаги масалалар киритилиши назарда тутилмоқда:

1. Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик кодекси иккинчи қисмининг лойиҳаси (иккинчи ўқишда).
2. Нотариал тўғрисидаги Қонун лойиҳаси (биринчи ўқишда).
3. Адвокатура тўғрисидаги Қонун лойиҳаси (биринчи ўқишда).
4. Сиёсий партиялар тўғрисидаги Қонун лойиҳаси (биринчи ўқишда).
5. Ўзбекистон Республикасининг Консуллик устави лойиҳаси.
6. Хориждан маблағларни жалб қилиш тўғрисидаги Қонун лойиҳаси.
7. Фуқаролар соғлиғини сақлаш тўғрисидаги Қонун лойиҳаси.
8. Уруғчилик тўғрисидаги Қонун лойиҳаси.
9. Муаллифлик ҳуқуқи ва турдош ҳуқуқлар тўғрисидаги Қонун лойиҳаси.
10.Ноширлик фаолияти тўғрисидаги Қонун лойиҳаси.

Ушбу масалалар билан бир қаторда Олий Мажлиснинг ваколат доирасига кирадиган бошқа масалалар ҳам депутатлар муҳокамасига киритилиши мўлжалланмоқда.

БУГУНГИ КУН «ТО» «ТО» НАФАСИ

МАМЛАКАТИМИЗДА

❑ Тошкент вилояти ғаллакорлари қабул пунктларига 214 минг тонна дон етказиб бериб, давлат буюртмасини бажардилар. Ғалла ҳосилдорлиги ўртача 26,4 центнерни ташкил этди.

❑ Фарғона вилоятининг Тошлоқ туманида Жанубий Кореянинг «ДЭУтекстиль компани» корпорацияси билан ҳамкорликда қўшма корхона бунёд этилмоқда. Унда келгуси йилнинг март ойидаёқ дастлабки маҳсулот ишлаб чиқарила бошланади.

❑ Марказий банк векселларни қайта рўйхатдан ўтказиш муддатини 1 августгача узайтирилганлигини хабар қилди.

❑ Тошкентдаги Миср маданият-ахборот марказида Миср Араб Республикаси мустақиллик кунига бағишланган тантанали қабул маросими ўтказилди.

❑ Қозоғистон кинематографчилари ЮНЕСКОнинг 1996 йилни кино йили, деб эълон қилганлиги муносабати билан ўзига хос халқаро киномарафон ташкил этдилар. Улар ўтган куни Тошкентга келиб «Қозоғистон» кинотеатрида қозоқ фильмлари фестивалини ўтказдилар. Киномарафон иштирокчилари Марказий Осиёдан сўнг Европага йўл олиб, ўз сафарларини Парижда ниҳоясига етказиш ниятидалар.

ҲАМДЎСТЛИКДА

❑ Тожик-афғон чегарасининг Тоғли Бадахшон қисмида чегарани қўриқлашни кучайтириш чора-тадбирлари кўрилмоқда. Маълумотларга кўра, ҳозир Афғонистон томонида шу йўналишда 2 минг нафарга яқин қуролли мухолифатчилар чегарадан ўтишга тайёргарлик кўрмоқдалар.

❑ Белоруссияда мустақиллик куни нишонланган 27 июлда мухолифатчилар Минскда Президент Александр Лукашенко сиёсатига қарши кўп минг кишилик намойиш ўтказдилар.

❑ Владивостокда икки ҳафтадан бери давом этаётган кончиларнинг иш ташлаши кўлами кенгайиб бормоқда. Бугун иш ташлаган 10 минг нафарга яқин кончига яна камида 5 минг киши қўшилди. 200 нафарга яқин кончи эса бу ерда очлик эълон қилган. Кончилар сўнгги ярим йил давомида ололмаётган иш ҳақлари тўла тўланишини талаб этмоқдалар.

❑ 27 июлда Грузияда фуқароларни рўйхатга олиш қонуни кучга кирди. Бу билан аввалги фуқароларни прописка қилиш қоидаси бекор қилинди.

❑ Россия ташқи ишлар вазирлиги Шимолий Америка департаментининг иккинчи котиби Платон Обухов хорижий давлат фойдасига жосуслик қилишда айбланиб, ҳибсга олинди.

ХОРИЖДА

❑ Бугун Хитойда ядро портлаши ўтказилди. Айни пайтда Хитой 30 июлдан эътиборан ядро синовлари ўтказишни тўхтатиши тўғрисида баёнот берди.

❑ 28 июлга ўтар кечаси Атлантанинг Олимпия ўйинлари 100 йиллигига бағишланган боғида портлаш рўй берди. Расмий маълумотларга кўра, икки киши ҳалок бўлди, 110 киши жароҳат олди. Улар орасида ватандошларимиз йўқ.

❑ Эртага Парижда Ғарбнинг тараққий этган 7 давлати ва Россия вакиллари терроризмга қарши курашни кучайтириш масалаларини муҳокама этадилар.

❑ Индонезия пойтахти Жакартада сўнгги икки кун давомида мухолифатчиларнинг ҳуқуқ-тартибот идоралари хизматчилари билан тўқнашувлари рўй берди. Бунинг оқибатида икки киши ҳалок бўлди, 90 киши жароҳатланди, 200 киши қамоққа олинди.

❑ Фаластин раҳбари Ёсир Арофат икки кунлик ташриф билан Саудия Арабистонига келди. У Саудия Арабистони раҳбарияти билан Исроилни ён босишга, хусусан Шарқий Қуддусни Фаластин пойтахти, деб тан олишга кўндиришга оид масалаларни муҳокама этади.

❑ Кеча АҚШга келган Миср Президенти Ҳусни Муборак ҳам давлат котиби Уоррен Кристофер ва Президент Билл Клинтон билан Араб-Исроил мулоқотига туртки бериши хусусида фикр айирбошлайди.

❑ Ўтган жума куни Мадриддан Гаванага бораётган йўловчи самолётини олиб қочган ливанлик Саъди Иброҳим самолётни Американинг Майями шаҳрига қўндириб, ўзи маъмурларга таслим бўлди. Самолёт йўловчилар билан Гаванага учиб кетди.

❑ АҚШ хорват армиясига қурол-яроғ етказиб беришни бошлади. Бу давлатга ҳаммаси бўлиб 500 миллион долларлик қурол-яроғ етказиб бериш мўлжалланяпти.

○ БУГУНГИ КУН НАФАСИ ○ БУГУНГИ КУН НАФАСИ ○ БУГУНГИ КУН НАФАСИ ○ БУГУНГИ КУН НАФАСИ ○

Биринчи саҳифадан сўз

ТАРАҚҚИЁТНИНГ ЎЗБЕКЧА ЙЎЛИ

Ўз қўлинг билан эккан, парвариш қилган ниҳол ҳосилини кўриш нақадар завқли! Бугун биз беш йил илгари бошланган улуғ ишларимизнинг дастлабки салмоқли натижаларига ўзимиз гувоҳ бўляпмиз. Собиқ «қизил салтанат»дан мажруҳ, бир ёқлама иқтисодиёт мерос бўлиб қолган Ўзбекистонда жаҳоннинг хоҳлаган бозорида манаман деган автомобиллар билан ҳеч тап тортмай бел олишадиган «Дамас», «Тико», «Нексия» ишлаб чиқаришга киришилди. Асакадаги «ЎзДЭУавто» қўшма корхонаси ҳовлисини тўлдирган бу бири-биридан кўркам автомобилларни кўрганда бундан атиги беш йил илгаригина ўн йиллаб сарғайиб навбат кутган одамга ҳатто «Запорожец»дек алмисоқдан қолган машина берилиши маълум бўлса, қанчалик ҳовлиқиб кетишини кўз олдингизга келтиринг-а!

Ҳа, Истиқлол йўли жуда жадал экан. Бор-йўғи беш йил ичида нақадар илгарилаб кетганлигимизни ҳис этиш учун хоҳласанг — хоҳламасанг, кечаги кунимизга назар ташлашга тўғри келади. Бирор социалистик мамлакатга бориб келиш оламшумул воқеа бўлган биз учун бугун фарзандларимизнинг ҳатто Америка Қўшма Штатларида таълим олиши ҳам оддий ҳолга айланди.

Кеча фақат «отлиққа» орқа эшикдан ўта илтифот кўрсатиб ёки миннат пули эвазига бериладиган хорижий моллар наинки «Отчопар»у дўконларимиз пештахталарида уйилиб ётибди, балки ўз корхоналаримизда рисоладагидек қилиб ишлаб чиқарилмоқда. Биз шуҳрати довон ошган «Боинг» самолётларида учадиган, «Кейс» комбайнларида ғалла ўрадиган бўлдик. Янада ғурурлиси, улар ҳам кўп ўтмай юртимизда яратилиши мўлжалланган.

Хуллас, 1991 йил 1 сентябрида дилга тугилган энг эзгу ниятлар рўёбга чиқмоқда. Яхши кунлар эшигимизни қоқяпти.

Тўғри, мустақиллик йўлидаги биринчи қадамларимиз осон кечмади. Ҳамма қийинчиликларни гарданга олиб, тишни тишга қўйиб, сабот билан, собитқадамлик билан, қатъият билан олға ҳаракат қилишга тўғри келди. Не бахтки, бу йўлда лат ейдиган даражада қоқилмадик, бурнимиз қонамади, ёмон кўздан асрасину биродаркушлик балосидан бизни Яратганнинг ўзи асрабавайлади.

Ҳозир, бошлаган ислоҳотларимиз илк меваларини бера бошлаган пайтда, мустақил Ўзбекистон ютуқларини, танлаган йўл тўғрилигини ҳамма эътироф этяпти. Бу қуруқ гап эмаслигини асослаш учун бир неча давлат раҳбарлари фикрини келтириш мумкин.

Украина Президенти Леонид Кучма: «Ислом Каримов билан суҳбатлар чоғида мен шогирддек, ундан қандай қилиб бозор ислоҳотларида юксак амалий натижаларга эришганини, қандай қилиб у ишлаб чиқаришнинг пасайишига, одамларнинг қашшоқлашиб кетишига йўл қўймаганлигини, айниқса Ўзбекистонда жиноятчиликка қарши курашдаги муваффақиятлар омили нимада эканлигини билишга интилдим. Инқилобий равишда собиқ давлат тузилмаларини парчаламасдан, кучли ижроия ҳокимиятни сақлаб қолган Президент Каримов нақадар ҳақ бўлганлиги ҳозир ҳаммага равшан».

Қирғизистон Президенти Асқар Акаев: «Ислом Каримовни... мен муайян маънода устозим, деб ҳисоблайман. Ҳозирнинг ўзида Ўзбекистонда қилинган нарсалар синчиклаб ўрганиш ва идрок этишга моликдир».

Белоруссия Президенти Александр Лукашенко: «Биз Ўзбекистонда тартиб ва интизомни кўрдик. Биз, белорулар учун бу ислоҳотларни қандай ўтказиш кераклигига ва ўтиш давридаги ижтимоий йўналтирилган бозор иқтисодиёти нима эканлигига ёрқин мисолдир. Ислом Каримовдек етакчиси бор Ўзбекистон халқининг омади бор экан».

Ҳолбуки, Иттифоқ парчаланиб, янги мустақил давлатлар ислоҳотларга ҳеч ўйламай «шўнғиган» пайтда Ўзбекистонни қанчадан-қанча «янги демократлар» ўзгаришларга мойил эмасликда айблаб, роса ёмонотлиқ қилишганди. Бугунги кунда эса танлаб олинган иқтисодий ислоҳотлар йўли тўғрилиги холис фикрловчи ҳамма одамлар учун аниқ-равшан бўлиб қолди. Иборага «Ўзбекистоннинг ислоҳотлар модели» атамаси киритилди.

Президентимиз Ислом Каримов Вазирлар Маҳкамасида 25 июль куни бўлиб ўтган мажлисда сўзлаган нутқларида айтганларидек «Бугунги кунда ўзбек модели обрўли халқаро ташкилотлар томонидан, дунёдаги кўпчилик мамлакатлар томонидан эътироф этилди. Муҳими — ўзбек модели тўғри эканлигини ҳаётнинг ўзи кўрсатди».

Биринчи ярим йиллик якунлари ҳам изчил ўтказилаётган ислоҳотлар дастлабки самараларидан далолат беради. Иқтисодиётнинг деярли барча, айниқса унинг устувор — ёнилғи-энергетика, машинасозлик, металлургия, кимё ва нефть кимёси, асбобсозлик тармоқлари жадал ўсмоқда. Саноат ишлаб чиқариши ҳажмида тайёр маҳсулот улуши салкам 66 фоизга етганлиги республикамизда, иқтисодиётнинг хом ашёга йўналтирилганлигига барҳам берилаётганлигига далилдир.

Давлатимизда иқтисодий жиҳатдан энг оғир йилларда ҳам қурилиш тўхтамади, аксинча унинг ҳажми ортиб борди. Бу келгуси юксалиш учун жуда мустаҳкам заминдир.

Республикамизда ғалла мустақиллигини таъминлаш йўлида залворли қадамлар қўйилмоқда. Бугунги кунгача уйилган дон хирмони бултурги йилнинг шу давридагидан анча ортиқлиги дастурхонимиз тўкин бўлишига ишонч туғдиради.

Халқ хўжалиги тармоқлари барқарорлаштирилиши ва жадал ривожлантира бошланиши билан бир қаторда бюджет камомадига деярли барҳам берилди, пул қадрсизланиши жиловланди. Демак миллий валютамиз — сўмимиз бели янада бақувват бўлади.

Мулк ҳақиқий эгаси қўлига топширилаётганлиги халқимиздаги азалий тадбиркорлик салоҳиятларига янги куч-қувват бахш этди. Иқтисодиётнинг аксарият соҳаларида давлатга қарашли бўлмаган секторнинг улуши мутлақ устуворликка эга бўлди.

Президентимиз Вазирлар Маҳкамасидаги мажлисда сўзлаган нутқида эришилган натижалар билан асло қаноатланиб қолмасдан, юксалиш суръатларини ошириш учун қилиниши керак бўлган энг муҳим вазифаларни аниқ-равшан кўрсатиб берди. Бунда олға силжишимизнинг бош шарти — хусусийлаштиришни кенгайтириш, мулк шаклларини тубдан ўзгартириш ва ислоҳотларни янада чуқурлаштиришдир. Мулк эгаси ўзига берилган ҳамма ҳуқуқ ва имтиёзлардан фойдаланиб, ишбилармонлик қобилиятини кўрсатиб, бозоримизни сифатли, хорижникидан яхши бўлса яхши, аммо ундан қолишмайдиган маҳсулотлар билан тўлдиришлари лозим.

Ҳозирги вақтда халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришни янада кўпайтириш энг асосий вазифалардан бири ҳисобланади. Хорижликлар билан ҳамкорликда қўшма корхоналар ташкил этган пойтахт саноат корхоналари худди шундай замонавий, жуда сифатли, жаҳон бозорида рақобатбардош маҳсулотлар ишлаб чиқаришни ўзлаштириб олганлар. «ЎзДЭУэлектроникс»нинг телевизорлари, «Тошинтерм»нинг термослари, «Совпластитал»нинг пластмасса буюмлари, «Мебель» акциядорлик жамиятининг термалари ўзимизнинг юрт харидорларига ҳам, чет элликларга ҳам манзур. Эндиги вазифа — ҳар бир корхонада ҳам худди шундай маҳсулот ишлаб чиқаришга эришишдан иборат. Бу бизнинг экспорт имкониятларимизни кенгайтиришга ҳам хизмат қилган бўларди.

Улуғ саналар — Мустақиллигимизнинг беш йиллиги ва буюк Амир Темурнинг 660 йиллик тўйи арафасида турибмиз. Ана шу қутлуғ кунларга улкан муваффақиятлар билан келаётганлигимиз қувонарлидир. Ишончимиз комилки, тараққиётнинг биз танлаган, дунё томонидан эътироф этилган ўзбекча йўли янги-янги ютуқлар келтиради, буюк давлат барпо этиш эзгу орзумизга муттасил яқинлаштираверади.

Эркин ЭРНАЗАРОВ.

УЛКАН ВОҚЕА

«Ўзбекистон — Ватаним маним» қўшиқлар кўрик-танлови якунловчи босқичга кириб бормоқда. Танлов ҳайъати аъзоси, Юнус Ражабий номидаги мақомчилар дастасининг бадиий раҳбари, Ўзбекистон халқ артисти Абдуҳошим Исмоилов бу борада биз билан ўз фикр-мулоҳазаларини ўртоқлашди:

— Жонажон Ватанимиз ўз истиқлолига эга бўлганига ҳам мана беш йил бўляпти. Бир эътибор беринг-а, ана шу вақт мобайнида республикамизнинг ҳаётидаги барча жабҳаларда — иқтисодиёт, илм-маърифат, саноат, қурилиш, спорт соҳаларида қанчадан-қанча оламшумул ўзгаришлар юз берди. Бу борада албатта санъатимиз ҳам четда қолаётгани йўқ.

«Ўзбекистон — Ватаним маним» қўшиқлар кўрик-танловининг ўтказилиши миллий мусиқамиз равнақи йўлидаги улкан воқеа бўлди.

Шахсан мен мазкур кўрик-танлов бўйича икки марта Фарғона вилоятига бориб келдим. Очиғи танловга тайёргарликни кўриб жуда севиндим. Оддий хизматчидан то профессионал санъаткорларгача бутун қалб қўри билан астойдил тараддуд кўраётганини сўз билан ифодалаш мушкул. Бундай кўтаринкиликни фақатгина Фарғона вилоятида эмас, балки юртимизнинг бошқа барча гўшаларида ҳам гувоҳи бўлиш мумкин.

Танловда мен куй басталаган бир неча қўшиқларим ижро этилди. Булар «Жон Ўзбекистон» (Туроб Ниёз шеъри), «Фарғонадан ассалом» (Мирзажон Исломов шеъри), «Ватан ягонадир» (Абдусаид Кўчимов шеъри) мусиқаларидир.

Танловнинг якуний босқичи арафасида айтмоқчиманки, Ватан шунчаки сўз эмас, унинг ёнида она деган сўз туради. Ўзбекистоннинг бастакорлари, шоирлари ёзган асарларида юртга бўлган муҳаббатни, меҳрни ифодалаб беришган.

Менимча танловда ижро этиладиган қўшиқлар халқимиз баралла куйлайдиган қўшиқлар бўлади.

Бу эса бизнинг Республикамиз Мустақиллигининг 5 йиллигига муносиб туҳфамиздир.

Назокат УСМОНОВА.

Олимпиада кундалиги

САМАРАНЧ ТОШКЕНТГА КЕЛАДИ

Atlanta 1996

Халқаро Олимпия Қўмитасининг Президенти Хуан Антонио Самаранч Ўзбекистон спорт делегацияси раҳбарлари билан учрашиб, республикамиз мустақиллигининг беш йиллиги тантаналарида қатнашиш учун расмий ташриф билан юртимизга келишини айтди. Жаноб Самаранч шунингдек, 1 сентябрда теннис бўйича бошланадиган «Президент Кубоги» турнири ҳамда Олимпия шуҳрати музейининг очилиш маросимида қатнашиш ниятини билдирди.

Атлантадаги XXVI Олимпия ўйинларини ўтказиш бўйича ташкилий қўмита Ўзбекистон делегацияси идораси — офисининг фаолиятини энг намуналилар қаторида баҳолади.

Энди Атлантадан олинган сўнгги хабарлар билан танишинг:

● Олег Пухнатий 200 метрга комплекс сузиш бўйича 1.06,34 дақиқа натижа кўрсатиб, Ўзбекистон рекордини янгилади.

● Бокс. Карим Тўлаганов 71 килограмм вазнда эфиопиялик Волдес устидан 13:9 ҳисобида ғалаба қозонди. У Дилшод Ёрбеков ва Наримон Отаевлардан сўнг чорак финалга йўлланма олган учинчи боксчимиздир.

● Теннис. Олег Огородов ва Дмитрий Томашевичлар жуфтлик баҳсларида кортга тушмоқдалар.

● Дзюдочилар Андрей Штурбабин ва Алишер Мухторов, мерган Шуҳрат Аҳмедов ҳамда гимнастикачи Оксана Чусовитиналар беллашувларда кучли ўнликдан ўрин олишди.

Беҳзод ЭГАМОВ.

ЎЗБЕКИСТОН МУСТАҚИЛЛИГИНИНГ БЕШ ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

Туманлар йўқламаси: СОБИР РАҲИМОВ

ЭСКИ ШАҲАРДАГИ БЕҚИЁС ЎЗГАРИШЛАР

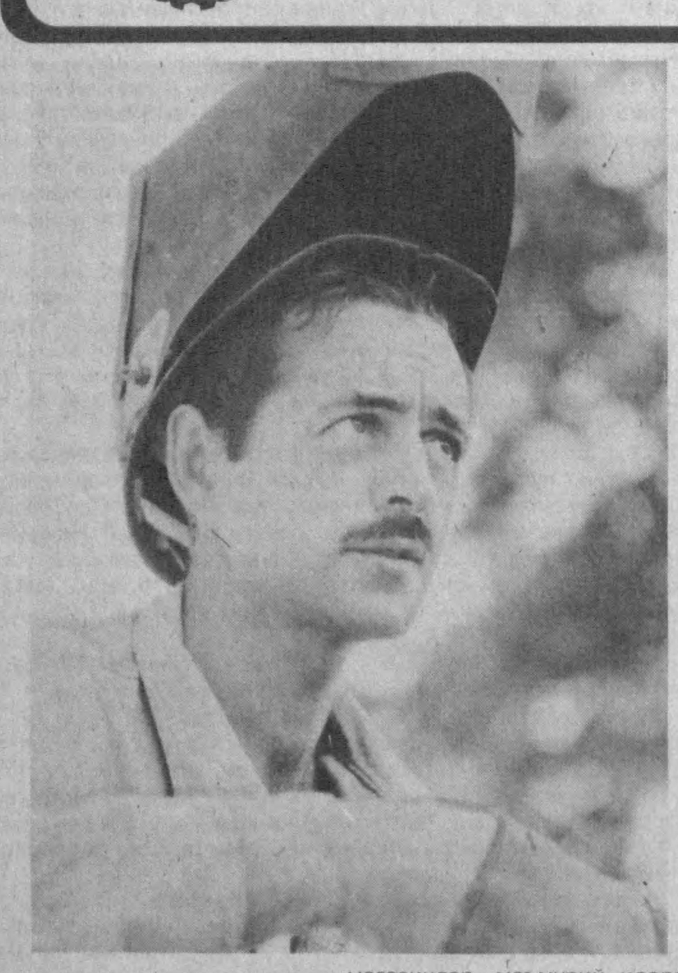

(Давоми. Боши 1-бетда)

Шу кунларда Форобий кўчасида қурилиш ишлари давом этмоқда. Уни 1 сентябрда фойдаланишга топшириш ниятидамиз. «Алпомиш» спорт саройидан то Ҳалқа йўлигача янги ТошМИ бўйлаб Форобий кўчасининг навбатдаги қисми ишга туширилди. Бу ишларни «Тошкентйўлқурилиш» ташкилоти ва Тошкент ободонлаштириш бош бошқармаси бажарди. Мустақиллик кунигача Форобий кўчасидан ҳам троллейбус қатнови йўлга қўйилади. Кайковус ариғи устига транспорт қатнови учун алоҳида, йўловчилар учун алоҳида катта кўприк қурилди. Қорасарой, Сағбон кўчаларида қурилаётган гузарлар ҳам байрам арафасида ишга туширилади.

Келгусида бунёдкорлик ишларининг навбатдаги босқичи бошланади. Очилган йўлларнинг икки томонига уч қаватли бинолар қурилади. Уларнинг биринчи қаватида магазинлар, маъмурий идоралар, юқори қаватларида эса яшаш учун мўлжалланган квартиралар жойлашади.

Шу кунларда Сағбон кўчасидаги қурилишлар бошланди. Форобий, Қорасарой кўчаларида ҳам яқин кунларда бундай қурилишлар бошланади

Мойқўрғон ва Бешқўрғон даҳаларида якка тартибдаги уй-жойлар қурилиши жадал бормоқда. Бу ерда дастлабки ҳовли тўйлари ўтказилди.

Президентимиз фармони асосида шаҳримизда қурилиш-жамғарма банки очилди. Ҳозир аҳоли учун сертификатли уйлар қурилиши қулоч ёзмоқда. Тахтапул мавзесида беш қаватли учта, Форобий кўчасида беш қаватли 14 та шу хилдаги бинолар қурилиши мўлжалланмоқда. Бундан ташқари аҳолига маданий-маиший, савдо хизматини яхшилаш мақсадида махсус бинолар қурилади. Бу ҳам туман аҳолисига маълум қулайликлар яратади.

1996—97 йилларда сертификатли уйлар қуришни давом эттириш кўзда тутилмоқда. Форобий, Қорасарой, Сағбон кўчаларида учта болалар боғчаси бинолари қурилиб, фойдаланишга топширилади, Ғафур Ғулом, Уста Олим, Мирзо Ғолиб кўчалари ҳамда «Қорақамиш» бозори қайта таъмирланади. Келгусида троллейбус йўлини Келес шаҳарчасигача чўзиш ниятидамиз. Фурқат, Абдулла Қодирий боғларини қайта таъмирлаш ишлари мўлжалланяпти. «Қорақамиш» 2/5 мавзесида боғ барпо этилади. Зиёмов ва Сағбон кўчалари муюлишида замонавий меҳмонхонани ўз ичига олган сайёҳлик мажмуаси барпо этилади. Унинг лойиҳасини Тошкент шаҳар лойиҳа институти ишлаб чиқмоқда.

Шунингдек, Мойқўрғон, Охунбобоев, Бешқўрғон даҳаларида уй-жой бинолари қурилиши амалга оширилади. Кайковус ариғининг атрофи тартибга келтирилади.

— Туманни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш соҳасидаги навбатдаги вазифалар нималардан иборат?

— Туманни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш соҳасида амалга оширилиши кечиктириб бўлмайдиган қатор вазифалар, ечимини кутиб турган муаммолар бор. Бу соғлиқни сақлаш муассасалари, халқ таълими тизимларини, маиший хизмат кўрсатиш, спорт, озиқ-овқат таъминоти, ободонлаштириш, маҳаллаларни ривожлантириш каби долзарб масалалардир. Бу юмушларни етарли миқдордаги маблағ, малакали ишбилармон кишиларнинг фаол иштироки, қолаверса ҳар бир раҳбарнинг фидойи меҳнати билангина ҳал этиш мумкин.

Четдан қараганда туман саноати ишлаб чиқариш якунлари ёмон эмасдек туюлади. Масалан, маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми ўсиш суръатлари шу йилнинг 1-ярмида 115,3 фоизни ташкил этди, халқ истеъмол моллари ишлаб чиқариш 125,8 фоизга ўсди. Дебиторлик қарзлари 285 миллион сўмга камайди. Бироқ, нотекис ишлаётган корхоналар сони камайгани йўқ. Озиқ-овқат савдо жамияти дўконларни хусусийлаштирганига қарамай, акциядор савдо раҳбарларининг мулкчилик ҳислари ҳали ҳам етарли даражада уйғонмаган. Фақат ажратилаётган маҳсулотларни сотиш билан чекланиш оқибатида дўконлардаги озиқ-овқат маҳсулотлари нархи хусусий тизимдагидан қиммат. Шу боисдан ҳам харидор кўпроқ бозорга бормоқда.

Бизнинг олдимизда турган асосий вазифа ва эзгу мақсадимиз туман аҳолиси турмуш шароитини яхшилаш, туманимизни пойтахтнинг обод ва иқтисодий ривожланган ҳудудларидан бирига айлантиришдир. Бу эса ҳар биримиздан сидқидилдан ғайрат ва шижоат билан, ташаббус кўрсатиб, фидокорона меҳнат қилишни талаб этади.

Машҳура МИРЗАМУҲАМЕДОВА ёзиб олди.

СУРАТЛАРДА: Эски шаҳарда олиб борилаётган кенг кўламдаги ишлардан лавҳалар.

Рашид Галиев олган суратлар.

Бозор муносабатларига ўтиш даври янги инфраструктураларининг асосий вазифалари ва уларнинг моҳияти ҳақида сўз юритар эканмиз, бунда албатта мутахассисларнинг фикр ва мулоҳазаларига эътибор бермоғимиз керак. Худди мана шу масалада биз Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси Иқтисодиёт институти ходими, иқтисод фанлари доктори, Тошкент шаҳар тадбиркорлар уюшмасининг раиси Санъат Воҳидова билан мулоқотда бўлдик.

Бозор иқтисодиёти ва ҳаёт

ЁШ НИҲОЛГА ҒАМХЎРЛИК КАБИ

— Бозор иқтисодиёти қонун-қоидалари ўта талабчанлиги сабабли ўтиш даврининг биринчи босқичида тузилган бозор инфраструктураларини мукаммаллаштириб боришни талаб қилади. Шундай эмасми, Санъат опа?

— Албатта, мамлакатимизда амалга оширилаётган ислоҳотлар иқтисодий ҳолатдан чиқишга, халқнинг турмуш даражасини оширишга қаратилган. Бу жараённинг муваффақияти асосан тадбиркорликка боғлиқ, асосий умид ҳам унга боғланган. Ислоҳотнинг биринчи босқичи тадбиркорлик ҳаракатига асос солди. Тадбиркорлик ҳаётимизга иқтисодий ислоҳотлар туфайли илк бор кириб келди. У ёш ниҳол каби ғамхўрликни талаб қилади. Аммо бозор қонун-қоидалари барча учун бир. Шунинг учун ҳам жаҳон бозори илмини, тажрибаларини тезлик билан ўрганишга тўғри келади.

— Дарвоқе, демоқчисизки, ўтиш даврининг биринчи босқичида ўзига юклатилган вазифани бажариб бўлган бозор иқтисодиёти инфраструктураларини шакллантириш вақти келди. Энди яқинда қабул қилинган «Ўзбекистон товар ишлаб чиқарувчилар ва тадбиркорлар палатасини ташкил этиш тўғрисида»ги Фармоннинг моҳияти ҳақида қисқача тўхталсак. Янги тузилманинг асосий вазифалари нималардан иборат? У нимага хизмат қилади? Олдинги — турдош тузилмадан фарқи нимада?

— Жуда соз. Мазкур тузилманинг туман, шаҳар ва вилоят бўлимларини тузишга бағишланган таъсис конференциялари ва республика қурултойи бўлиб ўтди. Унинг асосий вазифаси биринчидан, кичик, ўрта ва хусусий тадбиркорлик билан шуғулланувчи халқни қўллаб-қувватлаши керак. Бозор инфраструктураларининг объектларини ривожлантиришда, уларнинг янгиларини вужудга келтиришда катта ёрдам кўрсатиши керак бўлади. Бозор муносабатларига ўтиш даврида мана шу объектларга юридик консультация, маркетинг соҳасида, реклама, ахборот ва бошқа қатор хизматларда, ҳозирги вақтда ривожланаётган консалтинг хизматлари бор. Ана шу хизматларни фақат оғизда эмас, аксинча, амалда қўллаш даври келди. Бундан ташқари тадбиркорлик билан шуғулланувчи шахсга, шу мутахассисликни эгаллаш бўйича кадрлар тайёрлаш, бошқа тармоғини ўрганиш учун имкониятлар яратиш керак бўлади. Мана шу йўсинда товар ишлаб чиқарувчилар ва тадбиркорлар палатаси иш олиб боради. Палатанинг яна энг муҳим вазифаларидан бири бухгалтерия ҳисоботини, аудиторлик текшириш ишларини ташкил этишда, бизнес-режани амалга оширишда, қайта ишлаш корхоналарини тузиш, техника, асбоб-ускуна билан таъминлашда, транспорт хизмати кўрсатишда ёрдам беради. Шунингдек, чет элдаги тадбиркорлар, йирик корхоналар билан амалий алоқаларни шакллантириш йўлларини ўргатади ва кўмаклашади. Мана шу йўсиндаги ишлар учун «Ўзбекбирлашув», «Ўзбексавдо» инфраструктураси билан келишган ҳолда палатанинг моддий ёрдам фондини тузиш учун 100 миллион сўм, палата ишини ривожлантириш мақсадида молия вазирлигининг заҳира фондидан хусусийлаштиришдан тушган маблағлар ҳисобидан 1 миллион сўм, молия вазирлигининг заҳирасидан палата учун 50 миллион сўм ажратилди. Шундай имкониятлар яратиляптики, тадбиркорликни кутилганидан ортиқроқ даражада ривожлантириш мумкин.

Маҳмуд БАҲОДИРОВ суҳбатлашди.

Кейинги вақтда чинни маҳсулотлари ишлаб чиқариладиган кичик ва қўшма корхоналар, ҳиссадорлик жамиятлари вужудга келмоқда. Уларнинг сони қанчалар кўп бўлмасин, лекин ҳар бирининг ўзига хос ўрни ва нуфузи бор. Масалан, Самарқанд чинни корхонасида тайёрланган термалар бир бошқача бўлса, Қувасойники яна бир ўзгачадир. Аммо Тошкент чиннисининг довруғи ҳозирги кунда жаҳон кезаётир. Кўплаб хорижий давлатларда ўтказилган халқ истеъмоли буюмлари кўргазмалари орасида, албатта, Тошкент чиннисини, айниқса «Пахта» тимсолидаги чинни термаларга маҳлиё бўлмаганлар йўқ бўлса керак...

Мулкни — ҳақиқий эгасига

ЖИЛОЛИ ЧИННИ ТЕРМАЛАРИ

— Бугунги бозор иқтисодиёти шароитида чинни заводи меҳнаткашлари кўтаринки руҳ ва аъло кайфият билан меҳнат қилишиб, яратилаётган чинни термалари турини тобора кўпайтириб боришаётир, — дейди корхона касаба уюшмаси раиси Эҳсон Орипов.

— Бунга сабаб 1994 йилдан бошлаб янги иш услуби, яъни ҳиссадорлик жамиятига айланиб меҳнат қилаяпмиз. Бу усул ишчиларнинг бир-бирларига бўлган муносабатларини тубдан ўзгартирмоқда. Улар жамоанинг ҳақиқий мулкдори эканлигини тўғри тушуниб етганларидан сўнг ўзаро назорат, ишга келиш ва кетиш, иш вақтидан унумли ва самарали фойдаланиш борасида ўзлари қайғурадиган бўлдилар. Натижа эса эришаётган ютуқларимиз тимсолида кўриниб турибди.

Мана ўтган ойларда, аниқроғи беш ойлик кўрсаткичга назар ташлайдиган бўлсак, 74 миллион 783 минг сўмлик сара чинниларни халқимизга етказиб бердик. Мана шу ўтган давр ичида «Марварид», «Семурғ», «Тинчлик» термалари ўз харидорларини топди. Бу йил Амир Темур йили деб эълон қилиниши муносабати билан эса «660» рамзи туширилган совға чиннилари ишлаб чиқарила бошланди. Улар орасида лаган, катта гулдонлар бор.

Мустақилликка эришганимиздан буён ҳар йили турли саналар олдидан корхонамиз ижодкорлари янги-янги турдаги чинни термаларини яратишиб, халқимизга тортиқ этишди. Бу ишда, албатта, тайёрлов, гул солиш, қолиплаш, пишириш цехларида меҳнат қилаётган 2 мингга яқин ишчи-хизматчининг муносиб ҳиссаси бор.

Меҳнаткашларимизнинг яхши ишлашлари учун жамият мутасаддилари барча имкониятлардан фойдаланишмоқда. Корхонамиз ҳисобига қарашли 1 та боғчада севимли фарзандларимиз тарбияланишади, 1 та ўрта махсус ҳунар-техника билим юртида эса бўлажак чиннисозлар билим олиб, шу корхонада тажриба ўтайдилар ва ўқишдан сўнғ шу ерга келиб иш билан таъминланадилар. Корхона ҳудудида маиший хизмат мажмуи ва кўчма савдолар мунтазам равишда ташкил этилган. Бу кўчма савдода кийим-кечак, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари, пойабзаллар сотилади. Ишлаб чиқарилаётган махсус фирма дўконимизда ҳам савдолар бўлиб туради.

Айни кунларда цех ва бригадалар оилавий бўлишиб корхона ҳисобидан Чимён ён бағирларидаги оромгоҳларда шанба-якшанба кунлари дам олиб қайтишмоқда. Корхонамизга қарашли болалар сиҳатгоҳида ҳам ҳар сменада юздан ортиқ болажонларимиз дам олиб келишаётир. Улар учун ажратилган йўлланмаларга ишчилар атиги ўн фоизини тўлашади, холос. Қолгани корхона ҳисобидан.

Мана шундай имкониятлардан унумли фойдаланаётган моҳир чиннисозлар кундан-кунга янада яхшироқ ишлаш, энг сара чиннилар ишлаб чиқариш умидида меҳнат қилишаётир. Улар яқинлашиб келаётган мустақиллигимизнинг беш йиллик шодиёнасига катта байрам совғаларини ҳозирламоқдалар.

Дастгоҳлар ёнида турган жилоси кўзни оладиган чинни термаларга термуламану, кўнглимда алланечук фахрланиш, ғурурланиш ҳисси ҳукм суради. Ўз-ўзимизга «Қандай ажойиб юртнинг фарзандларимиз» деб қўяман...

Гулзода АБДУЛЛА қизи.

Туманимиз ҳудудида 84 та маҳалла мавжуд. Улардан 27 таси кўп қаватли уйларда жойлашган.

Ватан ичра Ватан

АСОСИЙ ТАЯНЧ

Шуни алоҳида таъкидлаш керакки, маҳалла қўмиталари ҳокимлик ва унинг бўлим бошқармалари фаолиятида асосий таянчлардан ҳисобланади. Улар айниқса мудофаа ишлари бўйича, ободонлаштириш, меҳнат биржалари, ички ишлар бошқармалари ишига яқиндан ёрдам беришяпти. Йигитларни ҳарбий хизматга чақириқни ташкил этиш, ўз ҳудудларини ободонлаштириш, ҳашар йўли билан ободончилик ойликлари ўтказиш, қабристонларни тозалаш, ишсизларни ишга жойлаштириш, жиноятчиликка қарши кураш каби соҳаларда маҳалла қўмиталари фаоллари жонбозлик кўрсатишяпти, Президентимиз Фармонлари, туман ҳокими фармойишларини аҳолига тушунтириш ишларини олиб боришяпти, солиқ инспекциясига солиқларни йиғишда ёрдам кўрсатишяпти.

Маҳалла йиғинлари жамоатчилик ишларини олиб боришда нималарга таянмоқда? Бу соҳадаги ишларни бошқаришда «Фуқароларнинг ўз-ўзини бошқариш ҳақида»ги Қонун ва маҳалла йиғинларининг илғор тажрибаларига таянилмоқда. Бу йил январь ойида туман маҳаллаларида иш олиб бориш учун махсус қўлланма ишлаб чиқдик. Унга асосан ҳар бир маҳалла йиғини қошида фахрийлар, хотин-қизлар, тўй ва маросимлар, ободонлаштириш, ёшлар билан ишлаш, маданий оқартув, жиноятчиликка қарши кураш, жамоатчилик кенгашлари ва халқ суди тузилди. Улар ўз йўналишлари бўйича иш олиб боришяпти. Беруний, Охунбобоев номли, «Маданият», «Ривож», «Янги Тошкент», «Мевазор», «Гуручариқ» маҳаллалари жамоатчилик кенгашлари фаолияти айниқса ибратлидир.

1992 йилда туманимизда «Маҳалла» хайрия жамғармаси бўлими ташкил этилди. Жамғарма уруш ва уруш орти фахрийлари, ногиронлар, кам таъминланган оилаларга моддий ёрдам кўрсатмоқда. Жамғарма бўлимига ҳар уч ойда 20 минг сўмга яқин ёрдам пули тушяпти. Шу йилнинг ярим йили мобайнида бўлим томонидан 160 минг сўмга яқин хайрия қилинди. Биринчи гуруҳ ногиронларига, ёнғиндан зарар кўрганлар ва муҳтожларга моддий ёрдам кўрсатилди. Бундан ташқари тўрт нафар ногиронга ногиронлар аравачалари олиб берилди. Дори-дармонга муҳтожларга дори харид қилиш учун ёрдам пули ажратилди. Шу кунларда барча маҳаллаларда Мустақиллик кунига тайёргарлик ишлари авж олмоқда. Маҳалла ҳудудларини ободонлаштириш, тартибга келтириш, кўкаламзорлаштириш кенг қулоч ёймоқда. Қорасарой, Сағбон кўчаларига чим ётқизиляпти.

Қумлоқ маҳалласида ҳам байрамга тайёргарлик ишлари қизғин бормоқда. «Қумлоқ» оромгоҳи қайта таъмирланди. Кайковус ариғи устига қурилган чойхона ҳам таъмирланиб қариялар ихтиёрига берилди. Маҳалладаги водопровод қувурлари янгиланди. Канализация қилинди. Янги «Қумлоқ» усти ёпиқ замонавий бозорчаси қуриляпти. У Мустақиллик куни арафасида ишга туширилади. Маиший хизмат уйи биноси қад кўтарди. Унинг биринчи қаватида болалар поликлиникасининг филиали жойлашади.

Турли маданий тадбирлар, учрашувларга ҳозирлик кўриляпти. Маҳалла клубида Мустақиллик кунига бағишланган «Ўзбекистон — Ватаним маним» мавзуида махсус кўргазма ташкил этилади. Байрам куни 16 ёшлиларга паспорт топшириш мўлжалланмоқда. Шунингдек «Ўзбекистон — кеча, бугун» мавзуида беш йил ичида мустақил диёримиз қўлга киритган ютуқлар ҳақида ҳикоя қилувчи суҳбатлар ташкил этилади.

Бир сўз билан айтганда байрам байрамдек ўтиши учун турли тадбирларга тайёргарлик кўриляпти. Беш йил мобайнида туманимиз ҳаётида рўй берган мислсиз ўзгаришлар, Президентимизнинг ички ва ташқи сиёсати тўғрисида давра суҳбатлари, савол-жавоб кечалари ўтказилади. Қизиқарли концерт дастурлари намойиш этилади.

Шавкат ПЎЛАТОВ, Собир Раҳимов тумани ҳокимининг ўринбосари, маҳаллалар кенгаши раиси.
Низом АЛИМОВ, туман «Маҳалла» хайрия жамғармаси бўлими раиси.

Тошкент метросининг 20 йиллиги олдидан

ХИЗМАТЛАРИ ЭЛГА МАНЗУР

Тошкент метросининг Амир Темур ҳиёбони бекати йўловчилар билан ҳамиша гавжум. Бу ерга кириб келган киши бекатдаги саранжом-саришталикни кўриб баҳри-дили очилади, кайфияти кўтарилади. Ушбу метро бекатига Рустам Зияев бошчилик қилади.

— Мақсадимиз йўловчиларга намунали хизмат кўрсатиш, — дейди бошлиқ биз билан суҳбатда. — Жамоамиз бу йўлда астойдил фидойилик қилмоқда.

Рустам Зияев билан касб ҳақида, унинг метросоз бўлишига қандай қизиққанлиги хусусида суҳбатлашдик. У босиб ўтган йилларини бир зум ўйлаб хаёлга толди.

Темирйўлчилик Рустамга ота касб. Отаси Зиёд ака ўттиз йилдан ортиқ умрини Тошкент темир йўл бошқармаси хизматига бахшида этган. Шу йиллар давомида Зиёд ака кўплаб ёш темирйўлчиларга мураббийлик қилди, уларда касбга меҳр уйғотди. Ундан назарий билим ва етарли тажриба олган кўплаб шогирдлар ҳозирги кунда Марказий Осиё республикаларида темирйўлчилик касбини эъзозлаб келишяпти.

Ота изидан бориш Рустамжонда бу касбга бўлган ҳавасни эрта уйғотди.

Болалик йиллари ортда қолди. Ўрта мактабни аъло баҳоларга битирган Р. Зияев ҳужжатларини Тошкент темир йўл транспорти муҳандислари институтининг йўловчилар ташиш жараёни факультетига топширди. У бу билим масканини 1986 йилда муваффақиятли тугатди. Икки йил ҳарбий бурчини ўтаб қайтган Рустам отасининг маслаҳатига кўра меҳнат фаолиятини Тошкент метроси билан мустаҳкам боғлади. Уни дастлаб йўловчилар гавжум «Пахтакор» бекатига навбатчи этиб тайинлашди.

Самарали изланиш, поездлар ҳаракатини мунтазам кузатиш ва интизомга қатъи риоя этиш билан бирга касб маҳоратини тинмай ошира бориш Рустам Зияевни юксак марраларга чорлади. Кўп ўтмай уни «Амир Темур» бекатига бошлиқ этиб тайинлашди.

Ҳозирги кунда бу ер ости қасрида ўз касбини жондилдан севган фидокор метрочилар кўплаб топилади. Улардан бири бекат навбатчиси Ҳасан Яҳёевдир.

— Бу йигитнинг бутун оиласини метрочилар ташкил этади, десак янглишмаймиз, — дейди Рустам Зияев бизга уни таништира туриб. — Онаси Хатира ая, опаси Лола, синглиси Зуҳрахон, рафиқаси Машкурахонларнинг ҳаммаси метро хизматида ишлашади. Ҳасан Яҳёевнинг ўзи Харьков метрополитени малака ошириш курсини битириб келган. У метро поездди ҳаракатларини намунали йўлга қўйишда ўзининг муносиб улушини қўшмоқда. Яқинда Ҳасаннинг ҳаётида яна бир ўзгариш рўй берди. Уни Тошкент метросининг «Собир Раҳимов» бекати бошлиғи ўринбосарлиги лавозимига тавсия этдик.

Бекат хизматчилари меҳнатига назар ташлар эканмиз жамоа ўз олдига қўйган вазифаларини тўлиқ уддалаётганига ишонч ҳосил қилдик. Метрочиларнинг ижодий изланишлари ва самарали натижаларини қўлга киритаётганликларида бекат навбатчиси Ўлмас Ғафурованинг ҳам ўзига хос улуши бор. Кўпинча метро поездларини кутиб олиш ва жўнатишдек масъулиятли вазифа мана шу аёл зиммасига тушади. Унинг ҳамкасблари Светлана Шокирова, Салтанат Набиева, Муҳаббат Хўжаева, Татьяна Будильникалар ҳам ёшларга ибрат кўрсатиб ишлашмоқда.

Метро хизмати самарадорлигини талаблар даражасига кўтариш, йўналишлар устидан қатъи назорат ўрнатиш, кадрлар муаммоси каби вазифаларни ҳал этишда бекат бошлиғи Рустам Зиёевнинг хизматлари катта. Бекат хизматчилари кунига 24—25 минг йўловчига хожатбарорлик қилишмоқда.

Ҳамжиҳатликда пешона тер тўкаётган бекат хизматчилари Тошкент метросининг яқинлашиб келаётган 20 йиллик тўйини муносиб меҳнат совғалари билан нишонлашга астойдил аҳд қилишган.

Фаттоҳ АБДУРАҲИМОВ.

Биз ва жаҳон

ХАЛҚАРО АЛОҚАЛАР

Республикамиз мустақилликка эришгач, университетимизнинг халқаро алоқалари кучайди. 1995-96 йилларда Европа, Америка мамлакатларидаги университетлар билан алоқаларни мустаҳкамладик. Чунончи, Франциянинг буюк Сарбон университети, Англиянинг Гринвич, Италиянинг Милан, Туркиянинг Эрзурум Отатурк университети, Анқара ва Истанбулдаги техника университетлари билан ҳамкорлик шартномалари имзоланди.

Француз-ўзбек илмий маркази очилди. Сарбон ва Тошкент Давлат техника университетида ушбу марказ фаолиятини бошлади. Унинг мақсади космик йўлдошлардан суратларни олиб, улар асосида хариталар тузилиб, бу хариталардан экология, қишлоқ хўжалиги, кон-геология саноатларида фойдаланилади.

Сарбон техника университети билан тузилган шартномага мувофиқ Тошкент Давлат техника университети талабалари Франциянинг Тулуза космик марказида ишлаш учун таълим олишяпти.

Англиянинг Гринвич университети, Милан университети, Тошкент Давлат техника университетлари ҳамкорликда Халқаро Пери-Тетис дастури асосида ернинг геологик жараёнларини ўрганиш бўйича Ўрта Осиё ҳудудида экспедиция уюштирилди. Туркиянинг Эрзурум Отатурк университети билан ҳамкорликда Туркия жумҳурияти шарқий Онадўли ҳудудида ер қимирлаш жараёнини ўрганиш учун илмий-тадқиқот ишлари олиб боридяпти. Бу изланишлар узоқ муддатга мўлжалланган дастур асосида олиб борилпти.

Бу йил университетимиз дунёнинг энг кўзга кўринган компанияларидан бири «Сименс» билан халқаро шартнома тузди. Бунга асосан университетимиз янги замонавий технологик жараёнларни бошқарувчи тизимларни «Сименс» фирмаси билан ҳамкорликда талабаларга ўргатади.

Жаҳондаги бошқа мамлакатлар билан ҳам алоқаларимиз ривожланмоқда. Халқаро ўқув дастурлари асосида талабалар алмашиш, илмий изланишларни ҳамкорликда олиб бориш бўйича шартномалар тузганмиз.

Шуни ишонч билан айтиш мумкинки, хорижий давлатлар университетлари билан алоқаларимиз бундан буён янада ривожланади. Бу эса келажаги буюк давлатни бунёд этишга ўз муносиб ҳиссасини қўшадиган етук мутахассислар тайёрлашга имкон беради.

Ҳикмат ЮСУФХЎЖАЕВ, Тошкент Давлат техника университети халқаро алоқалар, хорижий талабалар бўлими бошлиғи, геофизика кафедраси мудири, геология-минералогия фанлари доктори, профессор.

«Ватан — саждагоҳ каби муқаддас» танловига

ҲАЁТ ҚЎШИҒИ

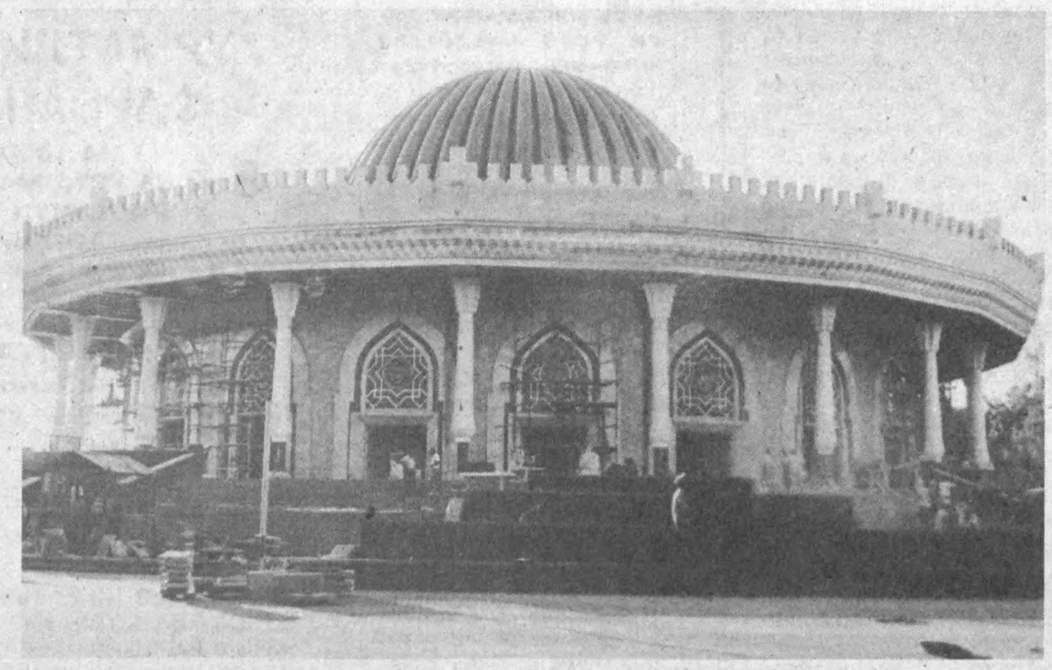

...Боғ тўрида қад рослаётган улкан ноёб бино чини билан маҳобатли, чини билан ноёб эди... Энг қизиғи, бу ерда ишлаётганлар ўз ишини билиб-билиб, жой-жойига қўйиб бажармоқда эдилар. Сув қувурлар, бетон ариқлар ётқизиларди. Фавворалар қора мармарлардан ишланганлиги сабабли ажиб фусункорлик касб этганди.

Моҳир усталар йўлкаларга чиройли ўйма ғиштларни тартиб билан теришарди. Айниқса пиллапояларга ҳаваси келади кишининг. Бинонинг айвони ҳисобланмиш гир айланадаги оппоқ устунларни ундаги ганчкорий санъат намуналари бўлмиш муқарнасларни кўриб ҳайратланмай илож йўқ. Айниқса, усталар тилида «арка» деб аталган меҳробларда керамика заводининг маҳсулоти бўлмиш нақшларни, уларнинг ўртасидаги қуфий ҳарфларда битилган табаррук сўзларни ҳаяжонланмасдан кўриб, ўқиб бўлмайди.

Бинога маҳлиё бўлиб боқасизу худди Самарқанддаги Регистон майдонига келиб қолдимми, деб ўйлайсиз. Бугун Темурийлар тарихи давлат музейида тер тўкаётган олий ҳиммат қурувчилар, қўли гул усталарнинг маҳоратига

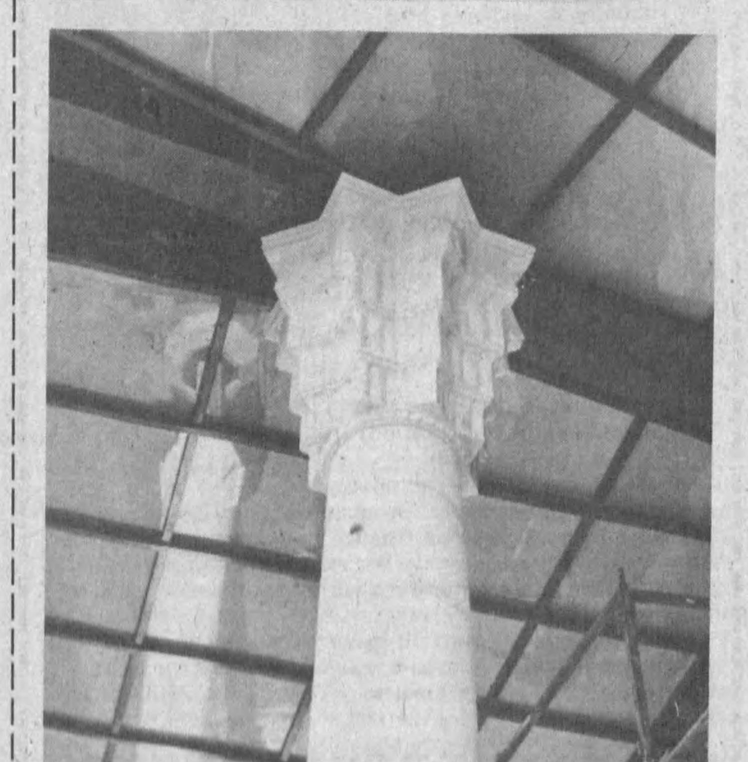

бир эмас минг карра офаринлар айтмоқ жоиз.

Оппоқ устунларни, шишаванд шифтларни томоша қилганча қалбимда чироқ ёниб, ичкарига қадам қўйдим.

Қадам қўйдиму у ердаги манзарани кўриб, ҳайрон қолдим. Темир ҳавозалар гумбазнинг нақд шифтигача етиб борганди. Энг тепада наққошлар ганчкорлар ишлаб кетган таърифига сўз топилмас гулларга тилло юритишарди. Шундоққина рўпарамда мўъжиза яратилаётганди. Бинонинг бор бўйича ишланаётган расм бир қараганда безакдек туюлди. Яхшилаб қарасам у соҳибқирон Амир Темурнинг ҳаётидан ҳикоя қилувчи улкан панно эканлигини англадим. Маҳлиё бўлиб тикилиб турганимни кўрган ҳавозанинг тўртинчи қаватида ишлаётган қиз ўнғайсизланди.

— Тинчликми? — сўради у.

— Бўёқларингизга мафтун бўлиб, қараяпман.

— Ҳали битсин, мутлақо кўз ололмайди қараган киши, — жонланиб кетди қиз. — Мусаввирларимиз шунақанги ажойиб сурат ишлашганки, асти қўяверасиз. Муаллифи ким дерсиз. Хуршид Назиров, ҳов ана, нариги чеккада ишлаяптилар.

Хуршид Назиров унча-мунчага диққатини бўладиган рассомлардан эмас экан. Бироз вақт кузатиб тургач, Хуршид қўлларини арта-арта менга яқин келди.

— Тўртинчи қаватда ишлаётган қизнинг айтишича суратларнинг муаллифи сиз экансиз?!.

— Бир мен эмас, тўрт кишимиз. Мен, Тоир Болтабоев, Ғайрат Камолов, Содиқ Қорабоев. Ҳаммамиз «Усто» бирлашмасининг «Санои нафис» гуруҳиданмиз.

— Деворий суратнинг мазмуни қандай?

— Истасангиз макети бор.

Шуни кура қолинг.

Хуршид чиройли қилиб ишланган триптих — учликни келтирди.

— Уч қисм уч хил ном билан аталади. Биринчи қисмини «Ҳаёт қўшиғи» деб номладик. Бунда Амир Темур соҳибқироннинг туғилиши ҳақида ҳикоя қилинади. Иккинчи қисми эса «Юксалиш» деб аталади. Унда Амир Темурнинг тахтга ўтириши, давлат тузиши, унинг кўрсатмалари билан қурилган меъморий обидалар ўз аксини топган. Ўнгдаги учинчи бўлак эса «Мерос» деб номланди. Унда буюк соҳибқирон қолдирган мерос ўз аксини топади.

Учликка қараб чуқур хаёлга чўмдим. Катта ўтов. Ўтов олдида уч қиз. Ўтов тепасида эса хумо қуши. Шу онда хаёлимга соҳибқироннинг юлдузлар силсиласи остида туғилгани келди. Учликнинг иккинчи марказий қисмида эса ўртада тахтда Амир Темур ўтирибди. Унинг атрофида олимлар, фузалолар, лашкарбошилар. Яссавий мақбараси Оқсарой, яна бир қанча ажойиб меъморий иншоотларнинг рамзи бу ерда аксланади. Учинчи «Мерос» қисми эса киши юрагига бирмунча изтироб солади. Соҳибқироннинг авлодларга қолдирган мероси муаллифлар томонидан ниҳоятда зукколик билан ҳал этилган. Нуроний мўйсафид ёш йигитга китоб ҳадя этмоқда. Китоб йиллар бўйи тўпланган шон-шуҳрат, йигит эса шу шон-шуҳратнинг муносиб вориси. Учала суратни бирлаштириб мовий сув оқиб ўтади. Сув — умр дегани. Соҳибқирон эса ўзининг умрини зое яшамади.

Кўз ўнгимда бўлажак музейнинг бир томонини энлаб турадиган, шифтга қадар етадиган сурат намоён бўлади. Энтикиб кетдим.

— Неча киши ишлаяпсизлар? — сўрадим Хуршиддан.

— Ўн киши бор. Носир Саломов, Фахриддин Раҳматуллаев, Маърифат Қодирова, гуруҳимизнинг энг ёш мусаввири Алишер Қорабоев ва бошқалар синчковлик билан суратларни деворда акс эттиришяпти.

— Эскизларни ишлашга қанча вақт кетди?

— Бир йилча вақт кетди. Амир Темурга оид, темурийлар даврига оид китобларни ўқидик. Ўша даврдаги мусаввирларнинг суратларини синчиклаб кўриб чиқдик. Бизга олимлар Галина Пугаченкова, Абдулҳай Умаровлар катта ёрдам беришди. Кўпчиликка манзур бўлиб, тегишли ташкилотлар маъқуллагандан кейин иш бошладик.

Мусаввирларнинг ишини яна бирмунча вақт кузатиб турдим. Сўнгра тепага ишора қилдим. Хуршид нима демоқчи бўлганимни тушуниб, изоҳ берди:

— Наққошлар ишлашяпти.

— Ганчкорлар-чи?

— Улар ишларини тугатиб кетишган. Фақат Мўмин Султонов бошчилигидаги бир гуруҳ ганчкорлар иккинчи қаватда панжара ясашмоқда.

— Гумбаз остидаги ганчкорлик ишларини ким бажарган?

— Абдураҳмон Султонов бошчилигидаги усталар ишлашган. — Мусаввир гумбазнинг гир айланаси бўйлаб ёзилган ниҳоятда гўзал битикларни кўрсатди. — Мана бу битикларда Амир Темурнинг ўгитлари. Уни билимдон устоз Ҳабибулла Солиҳ ёзиб берганлар.

Гумбаз остидаги ажойиб нақшларга қанча тикилиб турганимни билмайман. Улар шу даражада нозик ва нафис эдики... Қайси уста уни бунчалар кўнгил қўйиб ишлаган экан? Ҳавозалар орасидан ялтираб кўринаётган нақшлар янада кўркам товланарди.

Ҳавозалардаги тахта йўллардан бир киши пастга тушиб кела бошлади.

— Бировни излаяпсизми? — сўради у оёғи ерга теккач.

— Ҳа, — дедим. — Наққошлардан бирон киши билан суҳбатлашсам девдим.

— Мен билан гаплаша қолинг, — кулимсиради у. — Мен наққош Ҳайдарали Нуралиев бўламан.

— Ҳозир нима иш билан бандсизлар?

— Сиз ҳайрат билан томоша қилганингиз — гулларга тилло юритяпмиз, — деди у. — Рости қийин иш бу. Лекин ишимиз яхши кетяпти. Бирон ойлар ичида якунлаб қолсак ажаб эмас. Ана унда кўрасиз ушбу қасрнинг ички гўзаллигини.

Мен дарҳол кўз олдимга келтирдим. Улуғвор қандиллар ила чароғон залда фақат нур ўйнайди. Шифт билан битта бўлиб яшнаб ётган гуллар худди жонлига ўхшайди. Рўпарада эса улкан зумрад тахтда соҳибқирон савлат тўкиб ўтирибди...

— Ишингизни бир марта бўлса ҳам яқинроқдан кўрсам бўладими?

— Бўлади, — кулди уста Ҳайдарали, — агар қўрқмасангиз...

Ҳавозадан-ҳавозага эҳтиёткорлик билан ўтиб, наққошларнинг деярли яқинига бордим. Улар назаримда осмону фалакда муаллақ туриб, мўъжизавий мўйқаламлари ила кашфиёт яратар эдилар. Улар бажараётган иш шунчалар нозик, шунчалар муҳаббат талаб қилар эдики, унча-мунча одамнинг юраги бунга бардош бериши мушкул эди. Баҳодир Раҳматуллаев, Содиқ Ҳакимов, Эркин Ҳакимов, Аҳрор Рустамхўжаев, Ғани Каримов сингари наққошлар қилаётган юмушларни сўз билан таърифлашга рости, кучим етмади.

— Сиздан бошқа ҳам усталар борми?

— Бор. Тоҳир Ҳусанов, Анвар Илҳомовлар ҳам бош-қош.

Бир амаллаб ҳавозадан пастга тушдим. Тепага қарасам уч-тўртта йигит кулиб туришибди. «Қўрқмай чиқиб тушганимга раҳмат десаларингчи», дедим ичимда.

Шундоққина рассомлар деворга учлик суратни ишлаётган жойнинг орқасида яна бир хона бор экан. У ерда Забиҳилло Азизов бошчилигидаги ганчкорлар кинофильмлар намойиш этиладиган залга турли нақши нигорларни, шарафаларни, эшик ёндорларига ганчин гулларни ўйишаётган экан.

— Келинг, — деди иш билан банд бир уста, — кузатиб турибман, боятдан бери нақшларга хурсанд бўлиб қараяпсиз. Кинозалнинг чиройи ҳам уларникидан қолишмайди.

— Неча киши ишлаяпсизлар?

— 15—16 кишимиз, — жавоб берди уста. — Мен, Забиҳилло Азизов бўламан. Тепада ишлаётганлар Зиёдилла Азизов, Зоид Мажидов, Алишер Саъдуллаев ва бошқалар.

— Гулларни ким чизган?

— Ўзимиз. Аввал моделини ясаймиз, сўнг уни ганчга кўчирамиз. Ана ундан кейин тиғ (скалпел) билан ўямиз.

— Гумбаздаги барча ганчкорлик ишлари ҳам шундай бажарилганми?

— Бизнинг ҳозирча бошқа иш услубимиз йўқ, — кулди Забиҳилло ва ўз иши билан банд бўлди.

Иккинчи қаватда ганчкор уста Мўмин Султонов бошчилигидаги бир гуруҳ ганчкорлар панжара ишлашаётган экан. Уларнинг қўлларида тиғ шунчалик нафис ўйнардики, асти қўяверасиз. Маълум муддат ўтгач бир парча жойдаги гипс чиройли санъат асарига айланарди.

— Панжараларни темирдан ишласа бўлмасмиди? — сўрадим устадан.

— Мақсадимиз музейдаги ҳар бир тортилган чизиқ Амир Темур давридаги каби бўлсин! Ана шундагина буюк зотнинг руҳи биздан рози бўлади, — деди уста.

— Агар сир бўлмаса айтсангиз, бу ерда «Усто» бирлашмасининг қўли гул усталаридан бошқа кишилар ҳам меҳнат қилишяптими?

— Албатта, — деди уста Мўмин. — Биз билан бирга хоразмлик, самарқандлик усталар ҳам ишлашяпти. Бояя сўрагандай бўлувдингиз, қулоғимга кирувди. Музей ичкарисидаги, ташқарисидаги устунларни ўзимиз қўйганмиз. Маҳкам бўлсин деб гипсга оқ цемент аралаштирганмиз. Шунинг учун оппоқ бўлиб турибди. Гумбаз ичидаги нақшлар эскизини эса уста Анвар Илҳомов чизган. Зўр уста-да ўзи...

...Ташқарига чиққанимда кўнглим ажиб туйғулар билан тўлиб тошган эди. Усталар нега бунчалик фидойилик, маҳоратини аямасдан меҳнат қилишяпти? Чунки қурилаётган маҳобатли бино Ватанимизнинг бир бўлаги! Бунинг устига у соҳибқирон Амир Темур номи билан боғлиқ. Ватанимизнинг энг буюк фасли — Шарқ Уйғониш даври ҳақида ҳикоя қилувчи барча нарса шу ердан ўрин олади. Демак, усталар Ватан учун, унинг боқийлиги учун, унинг шон-шуҳрати учун тер тўкаяптилар, терлари билан боқий ҳаёт қўшиғи яратаяптилар.

Темур УБАЙДУЛЛО.

СУРАТЛАРДА: Темурийлар тарихи давлат музейи қурилишидан лавҳалар.

Рустам Шарипов олган суратлар.

Танлов ҳомийси
Besh-Yogoch

Инсон ҳаётининг асл моҳияти ўзликни англашда эмасми? Ёшлардан мақсад — авлодлар давомийлигининг куртаги — баркамол гўдакларнинг бунёд бўлишида; ҳаёт мазмуни — оила қўрғонида камол топаётган фарзандлар келажагида; муҳаббат интиҳоси — оила билан мустаҳкамланишда; оила мустаҳкамлиги севги, вафо, диёнат, меҳр-оқибатда эмасми?

Бу масалалар хусусида Тошкент Давлат университети психология кафедраси доценти Мўминхон Маматов билан суҳбатлашдик.

Қўш узук

МУҲАББАТДАН ЯРАЛГАН ДУНЁ

— Шарқда оила қадимдан муқаддас саналган. Икки ёшнинг никоҳидан сўнг оила аталмиш янги бир қўрғон қурилади. Унинг мустақиллиги учун кўпроқ ким масъул бўлмоғи керак?

— Қарс икки қўлдан чиқади. Оила мустаҳкамлиги учун ҳар икки шахс — эр-хотин баббаравар масъул. Бу ерда энг муҳим нарса ҳар ким ўз мавқеини билиб, бир-бирини тўғри тушуниб, бажарадиган вазифаларини тўғри тақсимлай билиши ва вазиятдан келиб чиқиб иш юритишга амал қилишидадир.

— Мен ажойиб ва айни ҳақиқат бўлган бир гап эшитганман: инсон боши бўйин, уни қаёққа йўналтирса беихтиёр ва фақат ўша ёққа эгилади. Рамзий маънода бошни эркакка, бўйинни аёлга қиёс қилишади.

— Тушундим.

— Аёллар ўз тадбиркорликлари билан оилани ўзлари билмаган ҳолда бошқариб борадилар. Аёл зоти жисмонан нозик бўлиши билан, дид, ақл борасида бирмунча эркакдан юқори туриши билан айёр ва макрга ҳам уста бўлади.

— Ақлли инсонгина айёр бўла олади. Ҳаттоки соҳибқирон Амир Темур ҳам оқила, зукко, гўзалликда танҳо аёли Сароймулкхоним билан доимо бамаслаҳат иш кўрганлар. Буни биргина воқеадан билиш мумкин. Амир Темур Эронга қарши юриш бошлаганда, Исфаҳоннинг қамали кўпга чўзилиб, қўшинни озуқа билан таъминлашга маблағ етишмай қолади. Ниҳоят, Амир Темур Самарқандга чопар йўллаб Сароймулкхонимга мактуб жўнатади. Мактуб қисқа бўлиб: «Қўшиннинг захираси тугади, хазинадан зар юборинг» дейилган. Сароймулкхоним мактуб мазмунидан огоҳ бўлгач, мактубнинг орқа томонига: «Улуғ амир, зарингиз тугаган бўлса, сиёсатингиз ҳам тугадиму» дея ёзади ва чопарга тутқазади.

— Оиланинг бузилишига нима сабаб бўлади?

— Оиланинг бузилиши сабабларини фақатгина оиладан ахтармаслик керак. Бу нарса жамият билан боғлиқ. Иккинчидан оиладаги муҳитни ҳам ўрганиш керак. Оила ўз-ўзидан бузилмайди. Оқибатнинг етилиб келган сабаблари бўлади. Сабаблар оқибатга маълум баҳона билан юз тутади.

— «Рашк — иймондандур» — дейилади Ҳадиси шарифда. Лекин унинг чегараси ҳам бўлиши керакми? Рашк нима? У нима сабабдан юзага чиқади. У аёлларда кучлими ё эркакларда?

— Муҳаббат бор юракда рашк бўлади. Умуман рашк қилмаслик — бефарқликдан далолат. Бўлар-бўлмасга рашк қилавериш «қизғанилаётган» киши руҳиятига ёмон таъсир кўрсатиши мумкин. Рашкчи бўлиш, бўлмаслик — феъл-атвор билан боғлиқ.

— Муҳаббат замирида бунёд бўлган ва ҳаёт тажрибасига эга совчиларнинг элчилигидан қад ростлаган оилалар бор. Уларнинг қай бири мустақил бўлади?

— Юракка буйруқ бериб бўлмайди. Лекин оила фақатгина ширин турмуш тарзидангина иборат эмас. Унинг «мушти» зарбини тотган катталар кўпинча холис фикр беришади.

— Бугунги йигит-қизларимиз неча ёшдан турмуш қурганлари маъқул ва ораларидаги ёш неча йилга фарқ қилиши керак деб ўйлайсиз?

— Бизда бу нарса қонуний қилиб, 17 ёшдан бошлаб белгиланган. Оила бошлиғи 3—4 ёш катта бўлгани ҳам руҳий, ҳам физиологик жиҳатдан мақсадга мувофиқ.

— Ҳозир 16—17 ёшли қизларни турмушга бериш урф бўлаяпти. Йигитлар эса ўзларидан анча кичик ёшдаги қизларни олиш ҳаракатида. 16 ёшли қиз бола билан 22-23 ёшли қизнинг дунёқараши, турмушга, оилага бўлган муносабати, масъулияти ҳар хил бўлади, менимча. Ҳаёлий ҳаёт билан ҳақиқий ҳаётни фарқлаш ҳам.

— Оила қуриш учун инсонга фақат жисмоний камолот етарли деган тушунча жуда тор маъноли, мантиқсиз. 16—17 ёшли қиз кўп ўтмай она бўлади. У бекалик, оналик вазифаларини уддалай оладими? Ҳаётда қийналиб қолмайдими? Ёш йигит оила тебратиб фарзанд тарбияси билан шуғуллана оладими?

Ҳар бир ёш шу саволларни ўзларига бериб, қониқарли жавоб олсалар, янги оиланинг тўкислиги, бахти бўлади, албатта.

— Хонадонга янги келин тушди, куёв унга қандай мурожаат қилгани дуруст. Ҳозир деярли ҳамма келинлар турмуш ўртоқларининг исмига «ака» сўзини қўшиб мурожаат қилишади. Мантиқан буни қандай баҳолаш мумкин?

— Одатимиз бўйича яқин-яқинларгача, бугунги кунда баъзи оилаларда тўнғич фарзанд исми билан ёки «отаси», «дадаси», «онаси» сўзлари билан мурожаат қилинар эди. Ҳозир ҳам бунга ҳеч ким монелик қилмайди.

— Шарқда аёлларнинг эркак кишига ёки йигитга кўнгил қўйганликларини очиқдан-очиқ баён қилишлари ҳаёсизлик ҳисобланади. Шундай вазият юзага келса нима қилиш керак?

— Жуда кўп давраларда бериладиган нозик савол. Мен шу саволни эшитсам ёдимга ҳассос шоира Музайяна Алавиянинг жаволари келаверади. Улар бир даврада шу саволга: «Ҳар бир инсоннинг ўз вазифаси бўлади. Эркаклар табиатан жасур, қатъиятли, бир сўзлик, ботирликка, дилбар аёлларимиз ибо-ҳаё, иффат, ғурур, ширинсўзликка мойил қилиб яратилганлар. Севги борасида ҳам унинг изҳорини илк бора эркаклардан эшитган маъқул», — деб жавоб берганлар.

— Оила мустаҳкамлиги икки инсоннинг бир-бирларини тушунишларига боғлиқ экан. Аёллар ва эркакларга ўз бахтларини сақлашлари учун нималарга эътибор қаратмоқларини маслаҳат берар эдингиз?

— Муҳтарама аёллар, халқимизда «Эрим — бош болам» деган мақол бор. Турмуш ўртоғингизнинг кўнглини қолдирмайман десангиз аввало ширинсўз бўлинг, уларни асло қайта тарбиялашга бел боғламанг. Унинг имкониятларини ҳисобга олинг. Муҳими аёллигингизни унутманг! Яна фақат аёлларнинг қулоғига айтиладиган гап: Алишер Навоий «Хамса»сининг «Садди Искандарий» достонидаги Дилором ва Баҳромнинг овдаги мулоқоти ёдингиздами? Дилором Баҳромнинг суюкли хотини бўлган. Баҳром уни овга олиб чиқади. Овда бир кийикни кўриб Диломромга: «Шу кийикни қай йўсинда отишимни истайсан?» — дейди. Дилором: «Уни шундай отгинки, икки оёғи ва бўйнини бир ўққа тиз», — дейди. Баҳром Дилором истагини бажаради ва ундан мақтов кутади. Шунда Дилором «Бу ишни ҳар қандай тажрибали овчи уддалаши мумкин» дейди. Маст ҳолдаги Баҳром бу жавобдан ғазабланиб Диломромни чўлда қолдиради... Нима демоқчи эканлигимни тушундингизми?!

Эркаклар эса эҳтиромни, ширин сўзни, руҳлантириш ва байрам кунларини унутманг. Дастурхонга аёлингиз таом олиб келди. «Жуда ширин бўлибди», деган бир оғиз сўзингиз аёлингиз қалбини қувончга тўлганлиги ифодаси ёлқинини кўзларида кўрасиз. Бундан ортиқ бахт борми?

Маҳлиё МИРСОАТОВА

Юлдузхон олий ўқув юртини битириб, Ўзбекистон Давлат санъат музейига келганида уни халқ санъати бўлимига илмий ходимликка олишди.

Санъат сеҳри

ҚАСБИНИ АРДОҚЛАБ

Орадан кўп ўтмай, музей янги бинога кўчиб ўтди. Музейбоп бинода ўзбек амалий ва тасвирий санъати, Ғарбий Оврупо, рус ва хорижий, шунингдек қардош халқлар санъатидан иборат санъат намуналари кенг хоналарда намойиш этила бошланди.

Ўзбек халқ санъати бўлими салкам бир қаватни эгаллаган бўлиб, санъат мухлисларига таништириб чиқиш учун бир неча соат ҳам етмасди. Бўлим мутахассиси ганчкорлик, ёғоч ўймакорлиги, наққошлик, кулолчилик, каштачилик, зардўзлик, заргарлик, гиламдўзлик, матočилик ва мисгарликни тушунтириб берадиган бўлса, эҳ-ҳе, кун кеч бўлади. Юлдузхон Ёрмуҳамедова шу санъат турларини пухта ўрганиб чиқиш учун санъат тарихидан ташқари беҳисоб адабиётлар билан танишди, синчковлик билан ўқиб чиқди. Халқ усталари билан суҳбатлашди, ўзини қизиқтирган саволларга жавоблар олди. Отаси машҳур шарқшунос олим Бўрибой Аҳмедов кенжа қизи илмини доим назорат қилиб, миллий маданиятимизни бекаму-кўст билишга даъват этди. Юзакичиликдан чекинишни маслаҳат берарди. Отасидек билим олишга ҳаракат қилган Юлдузхон билганларини одамларга етказишга аҳд қилган эди. Кўпроқ ўз бўлимини яхши билган қиз, бошқа санъат турларини ҳам вақт топиб, эринмай ўрганишга ҳаракат қилди. Ҳаракатчанлиги, интилиши музей жамоасига ёқди. Илмий ходимликдан катта илмий ходимликка ўтказилди.

Музейда ишлашнинг ўзи бўлмасди. Беш йил институтда олган илм бу даргоҳда етмас экан. Санъат олами беқиёс, бепоёнлигини санъатга ихлос қўйган Юлдузхон унутмасди. Сира бўш вақти йўқ. Қанча ҳаракат қилса ҳам ўқиб-ўрганишга вақти етмаслигидан баъзан хуноб бўлар, айрим илмий ходимларнинг вақти сероб, бемалол яйраб юришларига ҳайрон қоларди.

Юлдузхон Ёрмуҳамедова зиёли оиласида тарбия топганидан илмиётда доим ҳалолликка интилди. Миллий санъат ҳақида жуда кўп маъруза ва суҳбатлари билан томошабин олдига пешвоз чиқди. Музей хоналари бўйлаб экскурсия олиб борганда санъат мухлисларини чиройли овози, пухта нутқи ва ўткир зеҳни билан сеҳрлаб қўйди. Ҳеч ким ҳеч қаёққа тарқалиб кетмай диққат билан уни санъатга бағишлаган сўзларини тинглади. Саволларига қисқа ва тушунарли жавоблар бераркан, унинг билими ўткирлигига томошабинлар тан бердилар. Музейдагина эмас, радио ва телевидениеда ҳам Юлдузхон овозини эшитиб туришади. Нутқ дегани ҳамма соҳада кераклигини унутмаслик керак. Билимни оммага етказиб беришда нутқ маданияти музейда ҳам жуда зарурдир. Бу даргоҳда санъат атамасигача билиш талаб этилади.

Барча санъат сирларини сидқидилдан ўрганиб, миллий бўлимга қўйилган санъатимиз, маданиятимиз турларини томошабинга чорак асрдан буён тушунтириб келаётган Юлдузхон Ёрмуҳамедова эндиликда музей раҳбари ўринбосари ҳамда илмий котиб вазифасида ишлаяпти. Шунча ишлар мустақилликнинг бешинчи йилида бир ўзига ишонч билан топшириб қўйилган экан, ҳамма ишга вақт топа олишидан мамнун.

Илмий ишлар бўйича директор ўринбосари бўлиб ишлаётган Юлдузхон Ёрмуҳаммедова нафосат масканида миллий маданиятимиз равнақи, уни халққа тарғиб этиш йўлида тинмай меҳнат қилмоқда. Ўзбек халқ санъати ва тасвирий санъати, Ғарбий Оврупо ва рус санъати бўлими хазинасини сақлаш, шу билан бир қаторда оммага тарғиб этиш ишларида бош-қош.

Маҳмуд РАМАЗОН ўғли, Ўзбекистон Рассомлар уюшмасининг аъзоси, санъатшунос.

ЎЗБЕКИСТОН МУСТАҚИЛЛИГИНИНГ БЕШ ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

Туманлар йўқламаси: *СОБИР РАҲИМОВ*

Ижтимоий ҳимоя — амалда

ЎЗ ЭЛИНГ ФИДОЙИСИ БЎЛ

Бундан бир неча йил муқаддам Талабалар шаҳарчаси очиқ майдон бўлиб, маҳаллий аҳоли болалари мол боқиб юришарди. 1965 йилда бу ерда 2 та ўқув корпуси қад ростлаган эди. Шунга ҳозир 30 йил бўлибди. Инсон қўли гул. Эндиликда бу ерда замонавий шаҳарча бунёд этилди. Кўплаб малакали мутахассислар шу ерда таълим олиб, ҳаётга йўлланма олдилар.

Лекин «Ёшлик» талабалар шаҳарчасининг туғилган куни 1992 йил 11 февраль ҳисобланади. Чунки шу куни Вазирлар Маҳкамаси «Талабалар шаҳарчаси ҳудудида талабаларнинг ҳудудий ўзини-ўзи бошқариш органларини ташкил этиш ҳақида»ги қарорига биноан Собир Раҳимов тумани таркибида алоҳида маъмурий ҳудуд сифатида «Ёшлик» талабалар шаҳарчаси ташкил этилган эди. Шаҳарча 600 гектар майдондан иборат бўлиб, 8 маҳалла бор. Бу ерда 45 мингдан ортиқроқ аҳоли яшайди, ётоқхоналарда яшовчи 10 мингдан зиёд талабалар ҳам ана шулар жумласидандир. Тиббиёт институти, Давлат техника университети, учта техникум, иккита билим юрти ва лицей мавжуд. Бу ўқув юртларидан ташқари тўртта илмий-тадқиқот институти, бир неча малака ошириш институти, 2-Тошкент Давлат тиббиёт институтининг кўз касалликлари шифохонаси, республика урология маркази ҳам шу ерда жойлашган.

Талабалар, ўқувчи ёшларни ижтимоий ҳимоялашни кучайтириш, уларнинг моддий таъминотини яхшилаш, билим олиши, яшаши, дам олиши учун тегишли шароит яратиш, шунингдек талабаларнинг ўз-ўзини бошқарувида демократик асосларни ривожлантириш мақсадида тузилган. «Ёшлик» ҳокимияти бугунги кунда кўпгина хайрли ишларни амалга оширяпти. Ёш бўлса ҳам катта ҳаёт мактабини ўтаган фидойи кишилар ишни шаҳарчада йиғилиб қолган энг долзарб муаммоларни ҳал этишдан бошладилар. Ўтган йили талабалардан иборат ободончилик хизмати ташкил этилган эди. Шаҳарчадаги сўлим кўча, хиёбон ва майдонлар, ариқларда шарқираб сув оқаётганида уларнинг ҳам ҳиссаси бор.

— Собир Раҳимов тумани ҳокимининг ўтган йил 5 июлдаги фармойишига кўра шаҳарчадаги маҳаллалар асосида маҳаллалар кенгаши тузилди ва республика «Маҳалла» хайрия жамғармасининг «Ёшлик» шаҳарчаси бўлими очилган эди, — деб ҳикоя қилади шаҳарча ҳокими ўринбосари, «Маҳалла» хайрия бўлими раиси Самиғжон Ҳикматов. — Бўлим биринчи навбатда ётоқхоналарда яшовчи ижтимоий ҳимояга муҳтож талабаларни аниқлаб, уларни рўйхатга киритди. Ҳар бир маҳаллада ҳам моддий ёрдамга муҳтожлар рўйхати тузиб чиқилди.

Шаҳарча жамғарма бўлими раёсати томонидан ёрдамга муҳтожлар аҳволи ҳар томонлама ўрганилмоқда. Уларнинг айримларига нақд пул ва кундалик зарур озиқ-овқат маҳсулотлари берилмоқда. Кийим-бошлар ҳам тарқатиляпти. «Лобар» қаҳвахонасида овқатланиш учун ташкилотлар ҳомийлигида 1996 йилдан ҳар ойда 50 нафар талабаға овқатланишлари учун таклифнома — талон берилди. Бунинг учун ҳар бир талабага ойига ўрта ҳисобда 1 минг бир юз сўм сарфланяпти.

Янги йил, «Наврўз» байрамлари арафасида ҳам ёрдамга муҳтожларга озиқ-овқат маҳсулотлари, болаларга арча байрамига таклифномалар ва байрам совғалари улашилди. Республика Олий Мажлисининг IV сессиясида Президент Ислом Каримовнинг маҳаллий ҳокимият органлари олдига мактаб ўқувчиларининг аъло ўқиши ва ижодий интилишларини рағбатлантириш борасида қўйган вазифаларидан келиб чиқиб, ўқувчиларнинг аъло ўқиши, намунали хулқи, иқтидори ва жамоат ишларидаги фаол иштироки учун «Наврўз» байрамига тайёргарлик кунларида шаҳарча ҳокимлиги ва «Маҳалла» хайрия жамғармаси бўлими махсус стипендия мактаб ва боғчаларда таълим олаётган кам таъминланган оилаларнинг фарзандларига болаларнинг мақсадли омонатларини очиш ҳақида қўшма қарор қабул қилган эди.

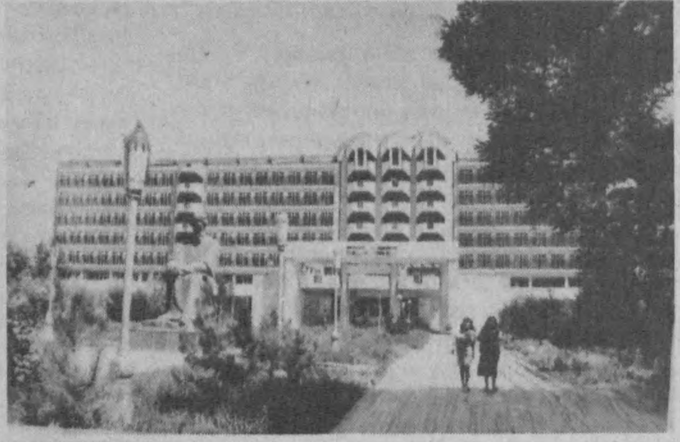

Шу йил 25 май куни барча мактабларда битирувчи синф ўқувчиларининг рамзий «Сўнгги қўнғироқ» тадбирлари ўтказилди. Шаҳарча ҳудудидаги 29, 243, 249, 261-ўрта мактабларда ҳар бирининг ўн нафар аълочи ўқувчиларига 1 минг 200 сўмдан омонат дафтарчасига қўйилган стипендия ҳамда ўн нафардан бошланғич синф ўқувчиларига 1000 сўмдан мақсадли омонат дафтарчалари топширилди. Халқаро Болалар куни эса 68, 78, 82, 106, 120, 277, 560, 522-боғчаларда ўтказилган тадбирларда ҳар бир боғчадан 10 нафардан кам таъминланган оилалар фарзандларига 500 сўмдан юқори фоизли мақсадли омонат дафтарчалари топширилди. Улар «Халқ банки»нинг Собир Раҳимов тумани томонидан очилган. Бу тантаналарда барча ҳомийлар ҳам қатнашишди.

Ёшларнинг маданий дам олишлари ҳақида ҳам ғамхўрлик кўрсатиляпти. Шу йилнинг биринчи чорагида Иосиф Кабзон, «На-на» ва «Лайма Вайкули» дасталари концертларига 1 миллион сўмлик билет тарқатилди. Шу йилнинг 1 июлига қадар 2 миллион сўмликдан ортиқ хайрия ишлари бажарилди.

Ўз моддий аҳволини ўнглаб олувчиларнинг ишлашлари учун иш жойлари ташкил этилган. Республика ҳунар-техника билим юртлари, малака ошириш институтлари билан биргаликда юз ишчи ўринга эга бўлган ўқув ишлаб чиқариш маркази ташкил этилди. У тикувчилик, дурадгорлик, темирчилик, халқ ҳунармандчилиги бўлимларига эга.

Шаҳарча ҳудудидаги ободонлаштириш ишлари талабалар ва аҳоли томонидан меҳнат шартномаси асосида бажариляпти, яъни уларга иқтисодий жиҳатдан қўшимча кўмак бериляпти. Шу кунгача 400 минг сўмликдан ортиқроқ иш бажарилди. Дори-дармонга, тиббий ёрдамга муҳтожларга бепул дори-дармон ва тиббий ёрдам кўрсатиш чоралари ҳам изланяпти. Яқинда шаҳарчада «Иссиқ нон» кичик новвойхона магазини билан ишга туширилди. Янги ўқув йили арафасида Тошкент Давлат университети ўқув корпуси олдида шаҳримиздаги дам олиш масканларидан қолишмайдиган истироҳат ва маданият боғи барпо этилади. Стадион ёнида теннис корти ва усти берк ҳовузни ўз ичига олган спорт-соғломлаштириш мажмуасини қуриш мўлжалланмоқда.

Ҳокимиятнинг келажак режалари катта. Уларнинг амалга оширилишига ишончимиз комил, чунки бу эзгу режаларнинг рўёбга чиқишини қўллаб-қувватловчи «Осиё-Вест» қўшма корхонаси, «Агроплюс», «Вита» фирмалари бор.

Мавлуда МИРЗАЕВА.

СУРАТЛАРДА: «Ёшлик» талабалар шаҳарчаси манзаралари.

Рашид Галиев олган суратлар.

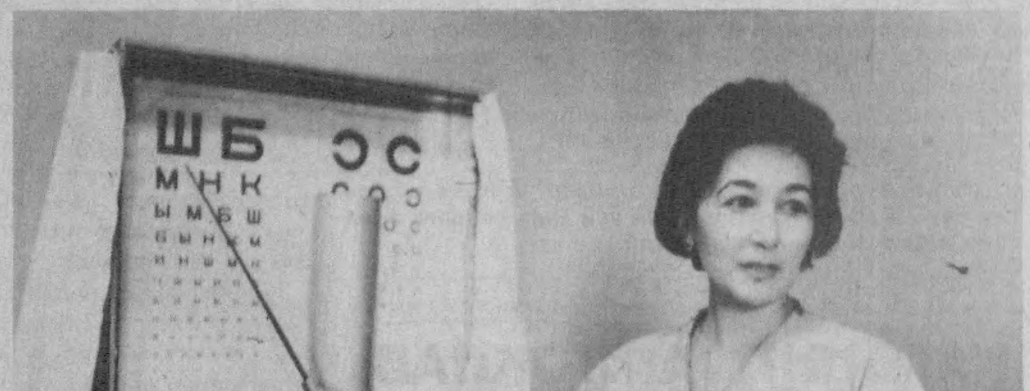

Тумандаги Кўз касалликлари клиник шифохонаси нафақат шаҳримизда, балки республикамизда ҳам маълум ва машҳур.

СУРАТДА: клиниканинг глаукоматоз бўлимининг мудири Муҳаббат Иброҳимова иш пайтида.

«Ўзбекистон — Ватаним маним»

ЙЎЛЛАНМА

Республикамиз Мустақиллигининг беш йиллиги муносабати билан туман бўйича ўтказилган «Ўзбекистон — Ватаним маним» қўшиқлар кўрик-танловида 29 та корхона ва ташкилот жамоалари қатнашди. Шулардан 8 таси шаҳар кўрик-танловида қатнашди. Танловда иштирок этган Глиэр номидаги мусиқа мактаб-интернати хор жамоаси 2-ўринни эгаллади ва республика кўрик-танловига йўлланма олди.

Билим масканларида

Ҳаяжонли дамлар

Биз техника ғоят тараққий этган бир даврда яшамоқдамиз. Бинобарин бугунги кунда ҳеч бир оилани техника воситаларисиз, радио, телевизор, телефонларсиз асло тасаввур қилиб бўлмайди. Шундай экан бу техника воситаларининг доимо соз ишлаши учун ўз касбини пухта билган етук мутахассислар керак. Бизнинг кинотехникумимиз мана 27 йилдирки, радио ва телевизорларни тузатадиган усталар, кино асбоб-ускуналари ва видеотехникани ишлатиш — киновидео-техник операторлар, томошагоҳларга оид тадбирларни овоз техникаси билан таъминловчи овоз техник операторларини тайёрлаб чиқармоқда.

Ҳозирги бозор иқтисодиёти шароитларида халқ хўжалиги тармоқларида иқтисод ва режалаштириш техник-иқтисодчиси, бухгалтерия ҳисоб-китоби, хўжалик фаолияти назорати ва таҳлили бўйича бухгалтер кадрларга ҳам талаб ошиб боряпти. Шу йилдан бошлаб бизнинг билим масканимизда банк иқтисодчиси ва солиқ иқтисодчиси мутахассислаиклари бўйича ҳам курсларга талабалар қабул қиламиз.

Мамлакатимизда халқ хўжалигининг барча соҳалари бўйича юқори малакали кадрлар етиштиришга, бунинг учун зарур шароитлар яратиб беришга катта эътибор қаратилмоқда. Шу жиҳатдан олганда Вазирлар Маҳкамасининг «1996/97 ўқув йилида Ўзбекистон Республикаси олий ўқув юртларига қабул қилиш тўғрисида»ги қарори мамлакатимизда олий ва ўрта махсус таълимни тубдан яхшилаш борасидаги муҳим қадамдир.

Шу кунларда ҳамма ерда бўлгани каби бизнинг билим масканимизда ҳам ҳаяжонли дамлар кетмоқда. Қабул ҳайъати йигит-қизлар билан гавжум. Улар қайси фанлардан имтиҳон топшириш билан қизиқишади. Бу — тушунарли албатта. Чунки тест синовларидан ўтиш учун пухта билимга эга бўлиш керак!

Техникумда янги ўқув йилига талабаларни қабул қилиш борасида қатор тадбирлар ўтказилди. «Очиқ эшиклар куни»га келган ўқувчилар ўзларини қизиқтирган кўпгина саволларга жавоблар олдилар. Бинобарин бизда ўқувчиларнинг ҳар томонлама билим олишлари учун ҳамма шарт-шароитлар яратилган. Ўқиш ва амалиёт учун замонавий асбоб-ускуналар етарли, ётоқхона, кутубхона, кинозаллар, спорт зали, мавжуд. Радиомотнаж, ва радиотехника, телевидениеда кучайтирувчи асбоблар етарли. Видео, аудио аппаратуралари, экран, кино тасмалари мавжуд. Ана шулар асосида ўқувчиларимиз олган назарий билимларини амалиётда янада мустаҳкамлайдилар.

Бу йил биз билим масканимизга 240 га яқин ўқувчини қабул қиламаз. Бу ўқувчилар республикамизнинг турли вилоятларидан келишмоқда. Жумладан, Фарғона водийсидан, Қашқадарё ва Сурхондарё вилоятларидан, Тошкент вилояти ва Тошкент шаҳридан ўқишга кириш иштиёқида ҳужжат топширган ёшлар анчагина.

Хуллас билим масканимиз яхши анъаналарни давом эттириб, халқ хўжалиги учун малакали кадрлар етказиб бериш йўлида барча саъй-ҳаракатларни қилади.

Ҳожимурод ҲОЖИЕВ, Наби Ғаниев номидаги Тошкент кинотехникуми директори.

Ҳаботот оламида

Бўйи қирқ метр, танасичи?

Бу ўсимликнинг янги ўсиб чиқаётган «ниш»ини, сарвиқомат танасини ва ундан ишланган маҳсулотларни кўрган кишигина унинг ҳақида тўлиқ тасаввурга эга бўлади. Ғаровнинг асли фандаги номи — бамбук деб аталади.

Ғаров — дарахтга ўхшаш, лекин бошоқли ўсимлик. Уни дарахт деб бўлмайди, чунки унинг табиати бутунлай бошқача. Бамбук ҳаддан ташқари тез — кун сайин эмас, соат сайин ўсади, қулай шароитда бир кунда ярим метрдан ортиқроқ ўсиши мумкин. Унинг бўйи қирқ метрга, танасининг йўғонлиги 80 сантиметрга боради. Ёш бамбук 5-6 ҳафта ичида 18 метр ўсиши мумкин. Унинг танаси текис ва тўғри бўлади.

Ғаровнинг ватани — Жануби-шарқий Осиё. У Малайя архипелагида айниқса кўп тарқалган. Хитой, Япония ва Шимолий Ҳиндистонда унинг 40 дан ортиқ тури мавжуд. Ғаров Африка, Америка ва Австралияда ҳам ўсади. Европага бу ўсимлик анча кеч келтирилган. Ғаровларнинг тропик ўлкаларда ўсадиган айрим турлари 100 йилда бир марта гуллайди ва ҳосил берганидан кейин қуриб қолади. Унинг ҳар йили гуллайдиган, аммо гуллагандан кейин қуримайдиган турлари ҳам бор. У 30-35 кун мобайнида жадал ўсиб қаддини ростлаб олгач, ўсиши сусаяди.

Ғаровзорлардаги барча ўсимлик тупларининг баландлиги одатда бир хил бўлади. Уларнинг илдизларида жуда кўп миқдорда озиқ моддалар тўпланади. Бу ўсимлик, асосан, илдизининг ён томонидан шохлаб кўпаяди. Уларнинг танаси яшил бўлиб, бўйи 15-18 метргача боради ва бўғинлари бўртиб туради. Паст бўйли қора ғаров ҳам диққатга сазовордир. Унинг танаси 5-7 метрдан ортиқ бўлмай, бўғим оралиқлари бир-бирига жуда яқин бўлганлигидан дурадгорлар учун энг қимматли хом-ашё ҳисобланади. Қора ғаров гуллагандан кейин қуриб қолмайди.

Ғаров пишиқ ва енгил бўлганлигидан ундан уйлар, кўшклар, шийпонлар, ҳар хил мебеллар, кўприклар ва бошқа нарсалар ясалади. У водопровод қувурлари ва телеграф сим ёғочлари учун жуда боп. Ғаровдан, булардан ташқари, соябон, елпиғич, элак, турли бош кийимлари, саватлар, қутилар ва ҳар хил мусиқа асбоблари ясалади, қипиқларидан эса махсус ишловлар ёрдамида палослар тайёрланади. Танасининг устки қатламидан пичоқ ва қайроқ, толали пўстлоғидан эса ипак қоғоз ишланади. Ғаров бўғинларида тўпланиб қолган моддадан чинни саноатида фойдаланилади, сулига ўхшаш донидан нон пиширилади, сарсабил мазасини эслатувчи новдалари ҳар хил овқатга ишлатилади. Ғаровни қайнатиб ёки сариёғда қовуриб ҳар хил шўрвалар, қайлалар пишириш, қуритиб ёки консервалаб қишга олиб қўйиш мумкин. Унинг барги аралаштириб пиширилган жўжа гўшти жуда мазали бўлади.

Ғаровнинг бошқа жиҳати ҳам бор. Халқда «Тирноғингга ғаров югуртираман», — деган ибора бор. Бундай дейилиши бежиз эмас. Унинг эндигина ниш уриб, кўкариб чиққан ниҳоллари жуда учли (ўткир) бўлади. Шарқда ўз халқига ҳурматсизлик билан қараган киши, отасининг юзига оёқ тираган ўғил, умр йўлдошига хиёнат қилган аёл оғир жиноят қилган ҳисобланади. Бундай жиноятчини қўл-оёғини боғлаб, ниш уриб келаётган ғаровзорга ташлаганлар. Ниш урган ғаровнинг найзадек учлари дақиқа сайин ўсиб, жиноятчининг баданига ботиб, уни тилка-пора қилган.

Оқила РАИМОВА.

Футбол

ТЎРТ ЖАМОА ТУРНИРИ

Вазирлар Маҳкамасининг «Ўзбекистонда футболни ривожлантиришнинг ташкилий асослари ва принципларини тубдан такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида» шу йил 17 январда қабул қилган қарори туманда «Истиқлол» футбол клубининг тузилишига асос бўлди.

Клуб республика миллий чемпионатининг биринчи лигасида қатнашяпти. Ҳозир у 27 команданинг ичида 10-ўринда бормоқда.

Бу клубга муносиб ўринбосарлар тайёрлаш мақсадида туман ҳокимининг фармойишига биноан 16-ёшлилар спорт мактаби қошида футбол мактаби тузилди. Футболчи ёшларни тарбиялаш учун «Пахтакор» жамоаси фахрийларидан Вилгельм Қаҳҳоров таклиф қилинди. Ҳозир у ёшларга мураббийлик қиляпти.

Яқинда туманда республиканинг Мустақиллик кунига бағишлаб футбол бўйича тўртта жамоа турнири ўтказилди. Турнирда «Пахтакор» жамоаси фахрийларининг терма командаси, Собир Раҳимов тумани ҳокимлиги командаси, туман солиқ инспекцияси командаси ва Чиғатой спорт базаси командаси қатнашди.

Туман ҳокимлиги ва ҳомийлар томонидан ғолибларга совринлар топширилди. Ва бу турнирни ҳар йили Мустақиллик куни арафасида ўтказишга қарор қилинди. Ишқибозлар Эркин Абдураимов, Акмал Азизхўжаев, Сергей Арутюнов, Марат Кабаев, Виктор Солоха каби фахрийлар ўйинларини мароқ билан томоша қилдилар.

СУРАТДА: футбол майдонидаги беллашув.

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

ҲУРМАТЛИ ОТА-ОНАЛАР! ФАРЗАНДЛАРИНГИЗ

1 ВА 10 АВГУСТ КУНЛАРИ ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ЎҚУВ ЮРТЛАРИГА КИРИШ УЧУН ТЕСТ СИНОВЛАРИ ТОПШИРАДИЛАР.

Уларнинг ҳужжат топширмоқчи бўлган мутахассисликларига мос келувчи фанлар бўйича тестлардан билимларини ва имкониятларини авваладан билмоқчи бўлсангиз

БИЗГА МУРОЖААТ ҚИЛИНГ!

МАНЗИЛИМИЗ: Тошкент шаҳри, Юсуф Хос Ҳожиб кўчаси, 103-уй. Низомий номидаги Тошкент Давлат педагогика институти тайёрлов бўлими.

ТЕЛЕФОН: 55-55-77.

ЛОБАР ҚИЗЛАР!

АГАР СИЗ ТИКУВЧИЛИК КАСБИНИ ЭГАЛЛАМОҚЧИ БЎЛСАНГИЗ, ХОТИН-ҚИЗЛАР МОДАЛИ КИЙИМЛАРИНИ БИЧИШ ВА ТИКИШ, КИЙИМЛАРНИ ЛОЙИҲАЛАШТИРИШ, МОДЕЛЛАШТИРИШ, МАШИНАДА КАШТА ТИКИШ СИРЛАРИНИ ЭГАЛЛАМОҚЧИ БЎЛСАНГИЗ

Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлигининг

РЕСПУБЛИКА ЎҚУВ-ИШЛАБ ЧИҚАРИШ МАРКАЗИГА

ЎҚИШГА КИРИНГ!

ЎҚИШГА 9 ВА 11-СИНФНИ ТУГАТГАН ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

9-синфни битирганлар 2 йил ўқийдилар.

Улар ҳар ойда 750 сўмдан 950 сўмгача стипендия оладилар.

11-синфни битирганлар эса 1 йил ўқийдилар ва ҳар ойда уларга 750 сўмдан 950 сўмгача стипендия берилади.

Ўқув ишлаб чиқариш марказини битирганлар эгаллаган касби бўйича малака разряди ва диплом оладилар.

Улар ширкатлар, ижара, хўжалик ҳисобидаги қўшма ва давлат корхоналарида ишлаш имкониятларига эга бўладилар.

Биздаги пуллик 7 ойлик курслар қуйидаги мутахассисларни тайёрлайди: конструктор-модельерлар, хотин-қизлар модали кийимларини тикувчи уста, машинада кашта тикиш асосларида тикувчи-модельер, ишбилармон.

ЎЗ ИМКОНИЯТЛАРИНГИЗНИ БОЙ БЕРМАНГ!

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширишлари лозим: ўқув ишлаб чиқариш маркази бош раҳбари номига ариза, туғилганлиги тўғрисида гувоҳнома, турар жойидан маълумотнома, 6 дона фотосурат (3х4 см), танлаган касби бўйича шуғулланиши мумкинлиги ёзиб кўрсатилган тиббий маълумотнома (086/У).

ЎҚИШ 1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

МАНЗИЛИМИЗ: Тошкент шаҳри, М. Мироқилов кўчаси, 68-уй (38, 58, 67, 3-автобуслар, 4, 7, 9, 24, 28-трамвайлар; 13, 16-троллейбусларнинг «Бобур боғи» бекати).

ТЕЛЕФОНЛАР: 55-78-28, 55-78-30, 55-78-32.

Ўзбек тили, адабиёт, инглиз тили, тарих, санъатшунослик, араб тили, ЭҲМ ва иқтисод фанларидан чуқур билимга эга бўлишни истасангиз Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлигига қарашли Алишер Навоий номидаги республика Нафис санъат лицейига марҳамат!

Лицей 1996—97 ўқув йили учун қабул эълон қилади.

Лицейда қуйидаги бўлимлар мавжуд:
- — адабиёт ва журналистика;
- — тарих ва ҳуқуқшунослик;
- — санъатшунослик;
- — инглиз тили ва информатика;
- — иқтисод ва информатика.

Лицейда ўқувчилар олийгоҳларга кириш учун етарли чуқур билим олиш имкониятига эга бўладилар.

Лицейда махсус фанлардан дарсларни олийгоҳларнинг малакали педагоглари ва чет эл мутахассислари олиб борадилар. Лицей ўқувчилари тўлиқ давлат таъминотида бўладилар ва ётоқхона билан таъминланадилар.

Лицейга ўрта мактабнинг 8-синфини тугатган ва қобилиятли ўқувчилар танлов асосида қабул қилинади.

Танлов 10 августдан 20 августгача ўтказилади. Ўқувчилар психологик тест ва мутахассис фанлардан имтиҳон топширадилар.

Ўқишга кирувчилардан қуйидаги ҳужжатлар қабул қилинади:
1. 1-8 синф табеллари;
2. Туғилганлик ҳақида гувоҳномадан кўчирма;
3. Тиббий варақа (Форма-63);
4. 4 та фотосурат (3х4);
5. Лицей раҳбари номига ариза.

Лицейга ҳужжатлар қабул қилинмоқда. Шунингдек, умутаълим ва махсус фанлар бўйича ўз предметининг назарий ва таълим асосларини чуқур эгаллаган ижодкор муаллимлар лицейда ишлаш учун танловда иштирок этишга таклиф этилади.

Лицей ўқитувчиларига 50 фоиз қўшимча иш ҳақи белгиланган. Манзилгоҳ: Тошкент шаҳри, Чилонзор тумани, «Ц» квартали. Метронинг «Чилонзор» бекати. Т.: 76-59-50; 76-59-00.

РЕСПУБЛИКА, ВИЛОЯТ, ТУМАН ГАЗЕТАЛАРИ МУАССИСЛАРИ, ТАҲРИРИЯТЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Ўзбекистон матбуотини қўллаб-қувватловчи жамғарма бошқаруви республика, вилоят, туман ҳамда кўп нусхали газеталар учун

ГАЗЕТА ҚОҒОЗИ сотади.

Қоғознинг нархи: бир тоннаси 60 минг сўм. Йилнинг III -IV чорагида келтириладиган навбатдаги туркум учун жамғарма билан шартнома тузган ташкилотлар имтиёзли нархларда қоғоз олиш ҳуқуқига эга бўладилар.

Манзилимиз: Тошкент, Навоий кўчаси, 30-уй.

Тел: 44-37-86, 44-37-87.

Ўзбекистон матбуотини қўллаб-қувватловчи жамғарма бошқаруви

Яккасарой туманидаги «Фармон-Сон» шахсий фирмаси тугатилади. Даъволар эълон чиққан кундан бошлаб бир ой мобайнида қабул қилинади.

Манзилгоҳ: Тошкент шаҳри, Усмон Носир кўчаси, 64-уй.

Тошкент шаҳар Юнусобод туманидаги 265-ўрта мактаб томонидан Хусанбаев Шерзод Ибрагимович номига берилган 025296 рақамли шаҳодатнома йўқолганлиги сабабли **БЕКОР ҚИЛИНАДИ.**

Тошкент шаҳар Юнусобод туманидаги 260-ўрта мактаб томонидан Хусанбаев Бегзод Ибрагимович номига берилган 303920 рақамли шаҳодатнома йўқолганлиги сабабли **БЕКОР ҚИЛИНАДИ.**

Бош муҳаррир Эркин ЭРНАЗАРОВ

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ / TOSHKENT OQSHOMI

Муассис: ТОШКЕНТ ШАҲАР ҲОКИМЛИГИ

Манзилимиз: 700000, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32

Телефонлар: хатлар — 33-29-70; эълонлар: 33-08-74

Душанба, чоршанба ва жума кунлари чиқади. Нашр кўрсаткичи 64690

Нашрни етказиб бериш масалалари бўйича турар жойлардаги почта бўлимларига ёки «Тошкент почтаси»га 33-74-05 телефонига мурожаат қилишингиз мумкин.

Рўйхатдан ўтиш тартиби: №10. ❖ Буюртма Г-0366. ❖ Ҳажми — 2 босма табоқ офсет усулида босилади. ❖ Қоғоз бичими А-2 «Шарқ» нашриёт матбаа-концерни босмахонаси. ❖ Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй. ❖ Босмага топшириш вақти 11.30. ❖ Босишга топширилди: 11.30. 8.553 нусхада босилди. 1 2 3 4 5 6.